

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Danske Samlinger

for

Historie, Topographi, Personal- og Literaturhistorie.

Udgivne af

Chr. Bruun,
Bibliothekar ved det store kongelige
Bibliothek.

O. Nielsen,
Dr. phil., Archivar ved Kjøbenhavns
Raadstue-Archiv.

og

A. Petersen,
Fuldmægtig i Finantsministeriet.

Femte Bind.

Kjøbenhavn 1869—70.

Forlagt af den Gyldendalske Boghandel (F. Hegel).

G. S. Wibes Bogtrykkeri.

Bidrag til Kronborg Slots Historie, fornemmelig dets Bygningshistorie, for Tiden fra 1560 til 1663.

Meddeelte ved A. Petersen.

Største Delen af, hvad her meddeles, skyldes det betydelige Materiale, som afdøde Bibliothekssecretair G. Lassen samlede i den Hensigt at udgive en Beskrivelse af Kronborg Slot ledsaget af oplysende Aktstykker. Nøiagtigt at angive hvilke Bidrag, der ere gjengivne efter hans Samlinger, vilde imidlertid medføre en Vidtløftighed, som jeg antager overflødig, da Hovedkilderne stedse angives, og det altsaa vil være let for Enhver at overbevise sig om det Anførtes Rigtighed. Kun saa meget troer jeg at burde oplyse, at alle Uddragene og de fleste Afskrifter efter Tegnelser og Registre ere gjengivne efter Lassens Samlinger. Af Amtsregnskaberne har jeg kun gjort Uddrag for Aarene 15⁸²/₈₃, 16¹⁰/₁₁ og ¹¹/₁₂, da det forekommer mig, at disse Regnskaber give et temmelig ringe Udbytte. Dog bør ikke lades ubemærket, at der i Indenrigsministeriets Archiv endnu findes lignende Regnskaber for Aarene 16¹²/₁₃ til 16²²/₂₃, 16²⁴/₂₅ til 16⁵⁷/₅₈ og 16⁶¹/₆₂ og følgende. Uddragene af Hammermøllens Regnskaber ere mig velvilligen meddeelte af Archivaren ved Krigsministeriets Archiv, Intendant Dittmann.

Med Hensyn til Navnet Kronborg og alle almindelige Person- og Stednavne har jeg gennemført en eensartet Skrivemaade dog først efter at have overbevist mig om, at Lassen ikke i sine Uddrag har fulgt Kilderne. Derimod ere de mindre bekendte Navne aftrykte bogstavret efter det her benyttede Materiale og vistnok i de fleste Tilfælde overeensstemmende med Skrivemaaden i de anførte Aktstykker og Regnskaber.

Tidsangivelsen for Uddragene af de forskjellige Regnskaber betegner ikke, som man let kunde antage, naar Arbeidet er udført, men Tiden da det er betalt, hvilket vel bør iagttages, da der ofte ligger en rum Tid imellem Udførelsen og Betalingen.

Lassens Samlinger angaaende Kronborg findes i Ny kgl. Samling 4to Nr. 868 k.

De ved Kildeangivelserne benyttede Forkortninger ere følgende:

S. T. for Sjællandske Tegnelser

S. R. — Sjællandske Registre

N. R. — Norske Registre

K. A. — Kronborg Amtsregnskaber

H. R. — Hammermøllens Regnskaber

og R. — en Registrant i Indenrigsministeries Archiv.

Samtlige Notater, ved hvilke ingen Henviisning findes, ere fra Rentemestrenes Regnskaber.

1560.

4 Marts. Werner Maler for Krogens Skabelun, han formalede og arbeidet derpaa i 8 Uger, for hver Dag 1 Ort, efter som Hans von Dischouv hannem tilsagt havde.

1562.

9 Octbr. Betalt Marcus Hees, Borger i Kbh., for 100 store udvalgte Vogenskud, som kom til Krogen, 30 Daler.

1563.

26 Novbr. Frands Skriver at udgive paa Krogen til Snedkere og andre Arbeidsfolk 300 R .

1573.

20 Febr., Skanderborg. Jørgen Munk om at lade Høvidsmand Caspar Visse erholde et Kammer og Værelse paa Slottet saalænge, han haver Opsyn dermed (Vagt at holde og Portene at forvare). De underordnede Drabanter skulde boe i Helsingør, skaffe dem selv Underholdning og Bolig, eftersom de havde Maanedspenge. S. T.

28 Juni, Skanderborg. Peder Oxe om at ville tilflye Krogen Slot og der Alting saa bestille baade med Bøsseskytter, Skyts og anden Nødtøft, som der vil Behov gjøres, saa at, dersom Nogen vilde sig understaae uden Besked at løbe der for over, de da maae blive undfanget, som det sig bør. S. T.

5 Juli, Hald. Peder Oxe. Hvad som belanger den Forordning paa Krogen, I der haver gjort, baade med Bygning og Huset at besætte, saa og med Skandskurve at lade sætte uden Slottet, det lade vi os og behage. Det Skyts, som skal bruges der for Slottet, synes os bedst bliver indsat i Slottet, og at Alting med Skandskurve færdig gjøres og, dersom fornøden er, kan samme Skyts snart udrykkes uden for Slottet. S. T.

1574.

25 Mai, Frederiksborg. Henrik Mogensen om at betale Hans Bygmester 400 nye Daler paa det Arbeide, hvorom Kongen var fortinget med ham om 500. De 100 skulle blive til

Arbeidet var færdigt. Da Tolden ikke modtager nye Dalere, kan han betales med nye [o: gamle], men da' saa meget mindre, som de gamle Dalere ere høiere. S. T.

4. Juli, Frederiksborg. Morten Venstermand om til Bygningen paa Krogen at kjøbe og nedsende 20,000 Muursteen. S. T.

5 Juli, Frederiksborg. Der skal gjøres en Kiste med 3 Nøgler, som skal sættes paa Kronborg Slot, hvorudi Tolden fremtidigen skulde bevares; bringes fra Toldboden hver anden Dag etc. S. T.

7 Juli, Frederiksborg. Peder Oxe om langt Tømmer til Bygningen paa Helsingør (Krogen). S. T.

14 Juli, Frederiksborg. Christoffer Valkendorf; da dette Tømmer, 20 à 21 Alen langt, ikke var at faae her, men fandtes ved Svansund i Bahuus Lehn, at sende et Skib efter en Ladning der af. S. T.

15 August, Nyborg. Peder Bilde paa Kallundborg havde laant 30,000 Steen mod igjen at levere dem paa Krogen. S. T.

19 August. 500 Rd. til Mester Hans Bygmester for Arbeide paa Krogen.

6 Novbr., Skanderborg. Henrik Mogensen om at betale Steenhugger Mester Gert, der nu er færdig med den Brønd, der med ham var fortinget, ligeledes den Vindeltrappe og de Watterlister paa Slottet, hvad han havde tilgode (han havde faaet endeel udbetalt). Kongen vil ikke lade det Taarn forfærdige, hvortil han skulde have hugget Stenene, og saaledes ikke bruge ham mere. S. T.

1575.

Mange Muursteen føres fra Kjøge til Krogen.

5 Marts. Peder Oxe om 2 Runddele, som Hans Bygmester skulde bygge:

Frederich.

Wor synderlige gunst tilforunn. Wiider, att wi ere forenit mett Mester hans Byggemester om thuende Runddeell att legge her wor (!) wort slott Krogen, och achter vdi aær att lade legge Grundwolden till for^{ne} Rundeelle, Saa att huad Murewerckit er anlangende, the thet andit aær kunde bliffue ferdigt och, epttherdi ther til behoff giøris en Stoer Hob kalck och Steen, som schall forschaffis vdi forraad, Tha Bede wi ether och begere, Atti tilschriffue osz ethers betenkende, huor wi Kalck och Steenn til thes behoff kunde bekomme, och

forskaffer och betinger osz thend meste Muresteen, i kunde bringe till weye, och thend tiid [hiid ?] forsender, Saa och attj forskaffer for^{ne} mester hans Byggemester, huis hand ether till samme Bygnings behoff om tilsigendis worder. Thisslige^e attj hidskike ett wor egamble Skibe, som vbrugeligt er, paa j^c lester eller j^c, om ther ickj er store, som [wi] wille lade Sencke her for Slottidt wid Odden, att Is icke schall widere thage offuer hand och giøre nogen Skade, Sameledis ephtherdj wi nu haffue ladit wdslebe aff Skandtzen, som en aff Rundelen Kommer att staa, huis Skøt, som ther Stod paa, Tha bede wi ether och wille, attj lader ij wore Skiibe tillfij och thenum Strax lader legge wid Kasteruppe Ren paa Strømmen, Saa the Kunde haffue acht paa, huad Skibe her løbe egenum Sundit. Wi haffue ochsaa tilforn thallit medt Ether om nogit thømmer att bestille, Huilchit [I] ochsaa medt thet allerførste ephther thend affskaedt, wj gjorde mett ether, wille flij tilstede.

Thermedt etc.

Schreffuit paa wort slott Krogen v dag Martij Ao. 75. S T.

7 Marts. Henrik Mogensen om Betalingen til Hans Bygmester:

Frederich.

W. G. T. Wiid, att wi achter att lade forethage mett thett første nogen bygning her wid Slottidt och ere forenidt medt Mester hans Bygmester om iijij^m Daller for samme Bygning, hand och paa hans egen bekostning, huad folckit er anliggende, schall ferdig giøre ephther thend bestillings liudelse, wi hanum ther paa giffuit haffuer; Thi bede wi thig och wille, attu aff for^{ne} iijij^m Daller for^{ne} Mester hans bygmester, ephther handen nar samme arbeide schall gaa for sig, lader giffue penche, ephther som hand behøffuer och tiillsiger, och thett indschriffuer i thett Regenschab. Sameledis ere wi hanum end nu schyldig iij^c nye Daller for thet Spir paa thet nye husz, som alrede er ferdigt giordt. Bedendis thig och wille etc.

Schreffuit Krogen 7 Martii Ao. 75. S. T.

12 Marts, Frederiksborg. Peder Oxe om at hente fra Kjøge en Ladning Muursteen til den Bygning, der foretages for Krogen Slot. S. T.

25 Marts, Frederiksborg. Et Skib sendes til Nestved at hente Muursteen. Borgerne skulle med deres Baade hjelpe Stenene ud til Skibet. S. T.

7 April, Frederiksborg. Henrik Mogensen at betale de Haandværksfolk, Tømmermænd, Pligtsfolk etc., som forhjælpe den Bygning paa Krogen, dog kun dem, som Jørgen Munk giver Befaling paa, ikke dem, Bygmesteren efter den med ham sluttede Accord selv skal betale. S. T.

26 April, Frederiksborg. Henrik Mogensen at betale 146½ Al. rødt Engelsk Klæde, udtaget hos Borgerne der udi Byen (Helsingør),

til at opslaae paa de nye Kamre, der ere tilflyede. Ligeledes betale Geert Steenhugger 30 Rdl., han endnu havde tilgode for Steen, huggede til den Vindeltrappe og Skorsteen der paa Slottet. — Geert Steenhugger skal fremdeles bruges ved Arbeidet paa Krogen. — Jesper Snedker gives 6 ½ ugentlig paa sin egen Person (Tillæg), med hans Folk derimod bliver det ved den gamle Betaling. S. T.

28 April, Frederiksborg. Christoffer Valkendorf om at nedsende til Krogen den Kalk, der er samlet til den nye Bygning paa Studiegaarden, mod at de Høilærde faae ligesaa megen Kalk igjen, naar de skulle til at bygge, hvilket ikke vilde skee før om nogen Tid. Ved Krogen derimod trængte man til Kalk. S. T.

21 Mai, Frederiksborg. Henrik Mogensen. Geert Steenhugger skal have frit Huus, saalænge han arbejder for Kongen. Da han i de to sidste Aar havde boet hos Frederik Leiel, skal Huusleien for denne Tid betales for ham. Om Vogns kud, som Henrik Mogensen skulde sende til Frederiksborg. H. Mogensen har til Bygningen paa Krogen kjøbt Ege-Tømmer, 12 Alens Bjelker, for 6 Daler Tylten og 6 Alens Stolper for 2 Daler, — betales af Tolden, da det er brugt til Krogen. S. T.

25 Mai, Frederiksborg. Henrik Mogensen at købe Kalk til den foretagne Bygning (Krogen?). R.

8 Octbr., Frederiksborg. Henrik Mogensen at give K. M. Dønneker Kostgeld paa sig selv fjerde fra den Tid, han først kom til Slottet Krogen paa Arbeid, og siden fremdeles, saa længe han paa Arbeide sammesteds fortøver. R.

6 Novbr. Henrik Mogensen om Bygningsarbeider — Skorstene, Porte etc. etc.:

W. G. T. Wiid, epher som thu mett Bygmesterenn haffuer opthegnett, Huis deell End nu will behoff giøris till thend bygning paa Kraagenn, Som frann nederlandene skall forschriffuis, Saa och paa huis arbeide, Stenhuggerne och anditt Handtuercks folk End nu skulle giøre, och vnderdanigst er begerendis att wide, Om vi nogitt Vdi samme fortheignellse wide att forandre, och huorledis thu thig thermedt forholde schall, Tha haffue wi samme offuerslag offuerseett och lade osz naadigst befallde, attu forschriffuer frann Nederlandene, Thisligiste her lader bestille och giøre, Effther som thend wor wndschreffne Zeddell och Register formellder, Wi thig her hoes tillskicker. Thett Glaszyrede Astrag, Sementt, Hornlim, Linollie, Fernisze, thin optheg-

nellsze[n] om formellder, Ther mett maa opstaa, till wi self leylighedenn haffue beseett, Huore wi ther mett wille haffuit Huad Steenn och Kalck belanger till thend Skandtze wid Slottitt och andenn bygning, Haffue wi allerede laditt bestille, Saa wi wille osz till forsehe, att Thend vdi tilbørlig tiid skall ankomme, och ere tillsintz att mett thett Husz, som schall settis wd emod Byenn, alltingist betemmer, Ind till thend andenn Bygning er ferdig. Sammeledis wille wi thig icke forholde, Att wi icke achte att bruge mehr nogenn Hugenstenne till Skorsthene, Ey heller wille, att Mester Hans schall opmure nogenn Skorsthene flere paa thenne Bygning, hand nu haffuer wnder henderne, Men allene att hand affmaller och affwiszer Steditt, huor the schulle were, Ind till wi self komme tid och kunde giffue befaling paa baade om Skorsthene att giøre Saa och, om wi nogenn Huggen Steene ther till wille lade bruge. Som thu och giffuer tillkiende, att ther motte affregnis mett Steenhuggerenn, for huis arbeid hand haffuer giortt, Tha haffuer for^{ae} Steenhuggere, foruden huis hand aff thig haffuer opboritt, aff osz self bekommitt vj^c Daller paa Handenn for thuende Porte, hand schulle haffue giortt for wortt slott Skanderborg, Som thu aff hans liggende Handschriffther haffuer att forfare. Och er ther siiden giortt enn Contracht mett hanum, som wden thuiffuell findis vdj thin forwaring, att hand for samme betigning, som bleff giortt om Skanderbore Porte, schulle ferdig giøre the Porte for wordt slott Krogen. Bedendis thig therfore och wille, Attu thager till thig Mester Hans Bygmester, Claus Snedker och Huszfogittenn Sammestetz och mett thenum forfarer och affmeller, Huad samme huggen steenn er, hand haffuer huggitt, som icke er kommen till Portene, Och thett siidenn affregner mett hanum och Indschriffuer vdj thitt Regenschab, Och att hand sidenn ferdig gjør the ij porte for thend bethigning, er giortt mett hanum om Skanderborg Porte. Rammendis vdi samme affregning wortt gaffnn og bedste, som vi thig till troe, Thisligiste lade wi osz befalle, om behoff giøris, Att Stenhugeren mett hans Suenne offuerdrager till Steen graffuerne och ther arbeyder, att alltingist thes Snarer kand bliffue ferdigt.

Actum Andworschouff thend vj dag Nouembris Aar 75. S. T.

13 Decbr., Antvorskov. Henrik Mogensen at bestille udi Nederlandene til Embden og andensteds 6 eller 8 Maal 100,000 Steen til den Bygning at fulddrive paa Krogen, hvilken K. M. næst tilkommende Sommer agter at lade forferdige. R.

1576.

25 Janr., Frederiksborg. Christen Munk om til Krogen at lade hugge og sende Bjelker, 27 Al. lange — 50, Sparrer, 20 Al. lange, 1 Fod i den tykke Ende — 100, Bjelker, 12 Al., 1 Fod tyk paa den lille Ende — 80, Sparrer, 17 Al. — 100, Tømmer til Hanebjelker og Løsholter — 20 Tylter, Stort og Smaat til allehaande Sparværk og Skillerum Lægter — 2000. S. T.

28 Janr., Frederiksborg. Christoffer Valkendorf strax om Paaske Tid at sende Skibe efter dette Tømmer. S. T.

1 Febr. Henrik Mogensen om at forskrive og betale en Deel Kalk, Steen, Tømmer m. m., samt betale Arbeidsløn til Folkene:

Wor gunst tillfornn. Wiid, Effther som wj nu lader bygge paa wortt Slott Krogenn, Och till samme bygnings behoff forfalder atskillige pend^s wdgifft till Kalck, Steen, Tømmer, Arbeitzløenn och anden deell, som schall kiøbis och bestillis, Tha skicke wj thig her hoes thette indluchte vnder-schreffne Register, Huor effther wi wille, attu thig schallt rette. Bedendis thig och wille, Attu epther forn^e Seddels Indholdt bestiller, huis som antheignitt findis, och thet betaller, Och therudindenn ramme wort gaffn och beste, som wj thig tillthroe. Och huis thu wdj saa maade vdgiffuendis worder, Attu thet clarligenn opthegner och Indschriffuer vdj thet Regenschab, Ther mett scheer wor Wilge.

Schreffuitt paa wort slott Frederichsborg thend første dag Februarij Aar etc. Mdlxxvj.

Register och fortegnellsze paa Huis forn^e Hendrich Mogenszen till thend Bygning paa Krogenn schall bestille, kiøbe, bethalle och vdrette paa Kong. Matt. Wegne. Vt sequitur.

Forst schall hand bestille frann Embden och lade bethalle thend meste Mursteen och Thagsteenn, ther kand bringis till weye.

Skall hand kiøbe huis bly, ther kommer vdj Sunditt, saa møgitt som till samme bygning behoff giøris.

Sameledis schall hand kiøbe huis Judske eller Skonsk Kalck, ther kommer vdj Sunditt, och Frachten for samme Kalck bethalle. Skall hand och betalle Frachtenn for hues Mursteenn, Som kong. Matt. Wndersotte føre thiidt.

Skall hand betalle Thømmermend, Muremester, Steenhugger, Plichtis Karle och Graffuerne.

Huis Eggethømmer eller Fyerthømmer tiid vdj Sunditt komendis worder, som Mester Hans Byggemester mener att kunde thienne till Slotz bygning, skall hand kiøbe och betalle.

Thisligiste skall hand bethalle Dragerne, som forlosze huis huggensteen mett Prammen och mett Galleyenn offuerføris frann Steen graffuerne.

Maa hand fornøige Jesper Snedicker thredue daller, for hand schall Pernille thet wnderste kammer paa thend lille Carnap, Huorudinden hand mett alltingist will ramme kong. Mattz. gaffn och bedste, som hans kong. Matt. hanum tilltroer, och siden indschriffuit i hans Regenschab, huad hand vdj saa maade wdgiffuendis worder. Actum Frederichsborg 1 Februarij Anno 1576. S. T.

14 Marts. Henrik Mogensen om at kjøbe Steen og Kalk:

Wiid, effther som wj tillfornn haffue befallitt thig att lade bestille ett antall Murstenn wdj Nederlandene till thend bygning ther paa Slottitt, Saa bede wj och wille, attu her forudenn end nu kiøber huad Klinckert eller andenn Steenn, som kommer ther vdj Sunditt och till Helsingøer, som Ballaster haffue inde eller ellers er till fangs. Sammeledis attu kiøber osz till beste

att thend Kallick, ther kommer, och thend j lige maade betaller och indschrifuer vdi thett Regenschab. Ther met etc.

Actum Frederichsborg thend 14 Martij Aar 1576. S. T.

23 Marts, Frederiksborg. Henrik Mogensen at betale Dirch Dønniker til Besoldning 40 Dal. for hvis Dønnekeri, han paa Slottet Krogen gjørendes vorder, og der til med Kostpendinge. R.

22 Mai, Frederiksborg. Christoffer Valkendorf om at sende 3 Skibe til Norge efter Tømmer til den Bygning paa Krogen. S. T.

26 Mai. Henrik Mogensen at betale Geert Steenhugger hans Tilgodehavende og Hans Bygmester for overdragne Arbeider ved Kronborg:

W. G. T. Wiid, Att epher som Gertt Steenhugger End nu tillkommer i^{et} lxxxij Daller, for huis hand for osz arbeidit haffuer, Tha bede wi thig och wille, At thu hanum samme i^{et} lxxxij Daller paa wore wegne affbetaller, Thisligiste effther som wi nu seniste ere till ens worden mett wor Byggemestere Hans, att hand schall wdflytte thend Rondecell synden wort slot Krogen xi foddet, som schall beregnis for xx Siellandz alne, paa sinn Egne becostninge, Wnderthagitt thend Sandbak wden for ligger, som wi self skulle lade bortføre, Och hand therefore schall haffue iij^{et} Dall., Tha bede wi thig och wille, Attu i lige maade for^{ne} Hans Byggemestere samme iij^{et} Daller paa wor wegne betaller och fornøyer. Sammeledis haffue wi fortingit met Hans Byggemester, At hand schall forlunge wortt Kammer ther paa Slottit offuer Portenn, Effther som wi hanum thet self haffue wduist. Bedendis etc. — attu Hans Bygm. 100 Dal. therefore fornøyer. —

Actum Frederichsborg thendt xxvj Maij Aar etc. 76. — S. T.

10 Aug, Frederiksborg. Christoffer Valkendorf om, da Kongen havde befalet Bjørn Kaas at foretage nogen Bygning paa Lundegaarden, saa skulde Folkene der imidlertid gives Kostpenge. S. T.

24 Aug., Frederiksborg. Christoffer Valkendorf om at sende en Bøiert til Tranekjær efter den der brændte Steen og føre dem til Krogen. S. T.

9 Septbr., Krogen. Fortingning med Herman Steenhugger om en Port til Krogen Slot:

Wii Frederich thend Anden Giøre alle witerligt, at wii nu haffue ladit affthinge och affhandle med thene breffuiser harmandt Steenhugger Om en port adt skulle giøre her før wort slot krogen vdi saa maade, som efftherfølger, att hand skulle giøre her en doppill port, effther som thend hanom er Vnderuist, paa hans Eygen Omkostning till folck Och løn adt holde Och Besolde, Och ther for schall hanom giffues sex hunder Daller, huilleke wor

tholdere her samstedtz effther widere wor Befalling schall hanom fornøyes, Wnderthagindis huis Redschab hand paa same arbeid schall Bruge, huilcke wii naadigst haflue beuilget selff att holde hanom ferdig fore Eller aff nye at lade Giøre wdi wor smidie for kiopenhaffn, saa mægit hanom till same Arbeidt Behoff giøris.

Krogen ix september Anno 1576. S. R.

11 Septbr., Krogen. Henrik Mogensen at betale Jacob Seefeld 735 Dal. 1 $\frac{1}{2}$ 10 β 2 Hvid for Kalk, han havde leveret til Bygningen paa Krogen. S. T.

21 Septbr. Betalt Borgemester og Raad 171,500 Muursteen fra Kjøbenhavns Teglggaard, af hvilke 160,500 kom til Krogen; 7 Dal. for hvert 1000.

Fra 14 Decb. til 28 Marts 1577 yderligere fra Kbhvns Teglovne leveret 22,400 St. Muursteen til Kronborg.

1577.

Fra Kjøbenhavns Teglggaard leveret til Krogen 171,550 Muursteen.

19 Janr., Kronborg. Hans Skovgaard, Embedsmand paa Helsingborg, at fragte alle Helsingborg Skuder, at de der sammesteds kunde indtage og til Kronborg overføre af den Steen, som er brudt udi Lehnet. R.

24 Janr. Aabent Brev om, at Krogen herefter skal kaldes Kronborg:

Wii Fr. 2. Giøre alle witterligt. Effther som wij nu wdi the Hellige Threfoldighedtz naffn Osz wore Riiger Och lande till gaffn gode Och Jhu-komelsze haflue ladit forthage En ny Befestning wid helsingøer Paa thett steed, som thet gamle slot Krogen tilforn haflr standet, Tha wille wii her med wore Vndersote, Borger Och Bønder aluorligen Och strengeligen befalli och paalegt haflue, att the same Nye Befestning her effther schulle kallis (!) Kroneborg Och Icke med thet gamle naffn Krogen, findis nogen ther emod at Giøre, Tha skall wor lensmand haflue fuldmacht att delle thend siit faldtzmaall aff, huilcket skall were en guod Oxe till hans herschab, huor effther sig huer kand wiide at Retthe.

Act. Kroneborg 24 Januarij Aar 1577. S. R.

6 Febr., Frederiksborg. Eiler Gruppe anmoder Kongen om at lade hente fra Gulland Bjelker, Sparrer etc., som var fornøden til Bygningen paa Vordingborg. Kongen svarer, at han selv maa bestille og hente hvad Tømmer, han maatte bruge, da Kongen maa bruge alle sine Skibe til at hente Tømmer til Krogen. S. T.

14 Marts, Frederiksborg. Om at lade bryde saa megen

Saltholms Kalk som muligt til Kronborg. Ligeledes bestille 50 lange Spiir fra Gulland til Kronborg. S. T.

15 Marts, Frederiksborg. Christoffer Valkendorf at betale en Skipper Fragt for Steen, han har ført til Kronborg. S. T.

7 Mai, Frederiksborg. Henrik Mogensen om at betale Fragten for de Steen, Lauge Beck efter Kongens Befaling lader føre fra Roeskilde til Kronborg. S. T.

2 Juli, Kronborg. Anders Bing til Smidstrup, Embedsmand paa Varbjerg, med Carsten König, Arkelimester, at forskikke 2de Stykker Skyts til Kronborg. R.

17 Juli, Waldby. Christoffer Valkendorf om at lade et Skib hente fra Gulland endeel Tømmer og huggen Steen til Helsingør til Kronborg S. T.

25 Novbr., Frederiksborg. Christoffer Valkendorf om at give de Baadsmænd, som Hs. Majestæt har ladet bruge paa de Pramme for Kronborg, Vadmel til en Klædning. S. T.

29 Decbr. Hans Pedersen i Bergen om huggen Steen:

Frederich.

W. G. T. Wiid, att wii Komme wdi forfaringe, huorledis wiid lysze Kloster wdi wort rige Norge schall were et steen Brudt, aff huiichen steen Bønderne giøre gryder och potter, Tesligst formercke enn hell hob huggen steene af samme slags att ligge ther, som Lysze Kloster haffuer standet, Thi haffue wii nu afferdiget thenne Breffuiszer hermand Steenhugger thiid og Att schulle Bryde Nogen aff samme steene wdi for^{ne} Steenbrud Saa och thage mett sig, huesz steenn aff samme slags findes paa stedet, som liusze kloster haffuer standet, Bedendis thig och wille, att thu hanom samme steenbrud lader foruisze, forschaffer hanom hielp att bryde saa møgit, wii behøffue, Tesligst att thu lader Neder forschaffe thill ladstedet, huesz steenn paa lysze Klosters sted liggendis er, och hand brydendis worder, Och siiden paa wor om Kostninge ther thil frachter skuder, som thend Kunde Jndthage och hiid Nederføre, Befordrendis hanom ther wdinden wdi alle maade thill bedste, att samme steen vforsømmeligen maa hiid neder Komme thill thend bygning, wii haffue paa Kroneborgh forethagit, och Jnthiid for thinn Befordelsze och flithighedt skall forsømmis, Effthersom wii Naadigst thiltroer, Thermett etc.

Actum Frederichsborg thend 29 Decembris Aar 1578 (egentl. 1577). N. T.

1578.

24 Janr., Frederiksborg. Jørgen Skram, Embedsmand paa Drotningborg Slot, at betale til Niels Lauritzen, Borger udi Aarhus, 60 Daler for nogle Læster Kalk, han hos Bønderne ved Mariager Fjord haver indtaget efter Johan Taubes Befaling. R.

19 Marts. Henrik Mogensen om at købe en Deel Tømmer og Brænde-Ved:

W. G. T. Wiid, epher wij behøffue en heell hob thømmer, Deller oc Lechter till thend bygning paa Kronneborg Slott, Sammeledis en heell hob brennde weedt, Tha haffue wij Nu forgott Ansehett att lade legge enn pinncke ther vdi Sundit, som skall aristere allt huis thømmer, som føris ther igenom till Kiøbs, Sameledis Alle skuder oc wedskib oc thenom forwisse till Dig, Att wii først maatte bliffue forsaargitt. Thi bede wii thig oc wille, Att thu kiøber osz tilbeste Saa möggitt thømmer, Deller oc Lechter, thu aff Lenszmandenn kand forfare osz behoff giøris, Thisligst Brennde weed for enn threihundrert Daller, och naar wii saa mögit haffue wdi forraadt aff thømmer oc weed, Som wii behøffue, Attu sidenn bestiller samme Arest opgiffuis.

Datum Frederichsborg thend 19 Martii Anno 1578. S. T.

27 Marts. Peter Adrian, der havde Vagt i Beltet, om at forwise til Kronborg dem, der komme med Kalk i Beltet:

W. G. T. Wiid, Att wii behøffue en heel hob Kalck till wor forhaffuende bygnings behoff paa wortt Slott Kronneborg, Tha bede wii thig oc wille, athu Alle thenem, som met Kalck kommer ther wdi Belltt att Sellge, huad heller the ther mett Achter wdenn Lannditt eller Jnndenn Landtz, Lader forwisse till wort Slott Kronneborg oc icke tilsteder thenem att paszere, ther schall thenom samme kalck Betallis, epher som billigt oc rett kand werre, Ansehendis huis thennd skall sellgis, Atthe heller maa wnnde osz thennd for nogenn Anndenn.

Datum Frederichsborg 27 Martij 1578. S. T.

7 April, Kronborg. Tolderen Henrik Mogensen fik Qvitering for 2000 Rdlr, givne ham til allehaande Udgifter og Bestillinger til Slottets Bygning. S. R.

8 April, Kronborg. Do. — deriblandt 500 Rdlr, som han havde betalt Mester Hans Maler til Indkjøb af allehaande Silke og flamsk Gjørn til Tapezerie. S. R.

12 April, Kronborg. Do. — deraf 200 Rdlr, givne Mester Hans Kniepers Tapet-Maler paa hans egen Persons Vegne, som senere skal afkortes i hans Regning. S. R.

19 April, Kronborg. Henrik Mogensen Tolder at give Mester Hans Bildgut 600 Daler paa Haanden, paa hvis Arbeide han haver under Hænder, og Tapetsvendene 50 Daler, som dennem er foræret. R.

16 Mai, Korsør. Peder Holst, Foged paa Vordingborg Slot, ved en Tømmermand at lade en Deel Lindetræer hugge og siden tilskibs at forskikke til Kronborg. R.

19 Mai, Frederiksborg. Henrik Mogensen Tolder at betale

Johan Marien 303 gamle Daler for nogle Rør, som skulle blive paa Kronborg Fæstning. R.

22 Mai, Ringsted. Johan Taube om i Forening med Borgemesteren i Helsingør og Andre, der forstaae sig derpaa, at mynstre de Knægte, den øverste Vagtmester Henrik Suerin er ankommen med (som han har antaget til at ligge paa Kronborg), om de kunne godt skyde til Maals etc., hvis ikke da at udmynstre dem. S. T.

8 Juli, Kolding. Johan Taube om at opsætte en Skive paa et beleiligt Sted, at Knægtene kunne øve dem i Skydning. S. T.

19 Septbr. Henrik Mogensen om Tapetzerimesterens Accord om Maanedspenge til hans Arbeidere :

W, G. T. Wiid, att thenne breffuiszer Tomis Tennicker haffuer giffuit Osz tillkende, att thend Tapetzerii Mester ther wdi Hellsingør, som hand paa wore wegne haffuer bestiltt fran Nederlandt, schall seg beklage, att thend bestilling, hand haffuer fangit, schall liude paa othe personer oc hallffridie-sindtzthuyfue daler till Monitz penche paa thenom, oc ephterthij hand althiidt holder nu dagligⁿ paa samme Arbeide xix personer oc therforre ick mett sliig Monitz penche, som hanum første gang bleff beuillgit, kand tilkomme, Er hand begierendis, att forⁿe Kostpenche maatte hannum forbedris, ephter som billigt kand werre, Thi bede wii theg oc wille, athu forfarer ther om leiligheden, oc ther som thett befindis, At samme Tapetzerii Mester holder flere personer paa Arbeide, end hand haffuer monitz penche paa, Oc thett er Osz gaffnligt, Athu tha handler met hannom, huad han ydermere schall haffue till Monitz penche, ephter som rett kand werre, oc forⁿe Kostpenche hannum siiden huer Maanidt paa wore wegne fornøiger.

Skanderborg thend xix Septembris Aar 1578. S. T.

28 Septbr. Johan Taube om Krigsfolket paa Kronborg :

Frederich thend anden

Wor gunsttillforn., Wiidt, att wor Hoffmarskalk Osz Ellsch^o Hendrich Below haffuer ephter thin begieringe wnderdanigist giffuit Osz Nogen Werffue och Erinde tilkende, oc huad thet første belanger the gemeine Knechte ther paa Slottit, som thill thesz haffuer haftt ote gyllden om Maaniden, Erre wij naadigist tilfridtz, att thenum huer her ephter maa giffuis Ote Daler, huer om Du willt giffue wor Tollder ther sammestedt befallinge, att hand thenum samme othe Daller huer om Maanithen fornøiger. Wij wille oc beuillgitt haffue, Athu endnu maa Anthage en Piber oc En Trommeslaer forwden the, thu allerede haffuer, The fire Bøszeskøtter, som er komen fran Gustrin, maa thu lade giffue huer fem Daller till Kostpendinge om maanithen, men mett thieris Aars besoldinge maa opstaa, indtill wij sellff kommer ther offuer. Wij ere oc tilfridtz, att thend Clauditt, ther shall holddis, maa bekomme huer Maanithen othe Daler. Som thu oc lader giffue tilkende, om

thend fyrwerper, ther er begierendis, hans besoldinge Maa hanum forbedris, Ther mett maa endnu en thiidt lang bliffue bestaaendis, Indtill wij hanum bedre proberit haffuer. Om the Bøszeskøtter, som schulle holde wachten, siønns Osz gott att werre, att ther wager tho, threi eller fire ephter leiligheden, oc som ther er Skøtt paa wallden oc behøff giøris. Wij wille theg her mett oc befallitt haffue, Athu endnu paa wore Wegne Anthager saa mange Hageskøtter att ligge ther wdj befestningen, Att the thill samen be-regnitt mett the, ther allerede erre, kunde werre saa mange, som Herremen-den ere, Oc lader thenum giffuis slig besolding, Som the andrej gemeine Knechte fange. Thisligiste som wij forfare, att ther schall werre nogen gamble Knechte, som icke sønderlig wed mett Røer att omgaae, Bede wij theg oc wille, Athu thenum aftacker oc igen anthager Andre wdj stedit, som duelig erre, Oc huad for thett sidste thend Badschier er anrørendis, Erre wij tillfridtz, att thu handeler met thend Badschier, Som wor met wore Hoff-sinder wdj Liffland, att hand bliffuer i thienniste ther paa Slothitt, Oc athu bestiller, att hand fanger slig besolding oc Maanitz pendinge, ephter som thu met hanum thil Eens worde, Oc Athu wdj alle maade Rammer wort gaffn oc bedste her wdinden, som wij theg thillthroer. Thette wij theg till suar paa samme forberøthe Erinder Naadigist wille wforholditt haffue, Ther ephter thu theg kandt wiide At Rette, Befalendis theg Gud etc.

Actum Skanderborg xxviiij Septembris Aar etc. Mdlxxviiij. S. T.

15 Novbr., Skanderborg. Eiler Grubbe om, da Teglblænderen ved Vordingborg Slot var død, strax at søge at faae en anden duelig Teglblænder og næste Aar brænde saamange Steen, muligt er, til Bygningen paa Kronborg. Ligeledes skulde han lade bryde Kridtsteen paa Stevns Klint, saa mange muligt, og sende dem til Kronborg. Bønderne skulde hjælpe med Arbeidet.

Aabent Brev til menige Kronens Bønder og Tjenere udi Stevns Herred angaaende Brydningen af disse Steen. S. T.

16 Novbr. Johan Taube om Loftet paa den lille Sal, om hvorvidt Hans Billedstøber er med det fortingede Arbeide etc.:
Friderich thend Anden etc.

Wor gunst tillforn, wiid, efter som thu wnderdanigst haffuer laditt giffue tilkiende, Att thend Polack, som skall ware paa byerne, erre igen komen, oc thu icke wedst, huad handell mett hanum er giørt om hans besoldinge, Tha kunde wij theg icke Naadigist forholde, Att wij endnu ingen handell mett hanum haffue laditt giørrer, men bede theg och wille, Athu paa wore wegne bliffuer till eens mett hanum, efter som ligeligt oc Rett kand were, Ramendis ther wdinden wortt gaffn, som wij theg thillthroer, oc mett første leilighed lader Osz forstaa, huorledis mett hanum er bleffuen forhandlitt, Siden wille wij lade giffue hanum wortt breff ther paa. Huad thett huss belanger, Jørgen Jeger war tillsagdt, See wij heller, att for^{ne} Polack bekomme, efftherthij thett hannum befallder, end thend Anden, Att thett hannum therforre ind-

rømmis. Som thu 'oc formelder om thend Kodtz, hanum haffuer did førtt, tha kand thu samme Kodtz affthacke oc giffue hanum paa wore wegne en Erlig foræhring, huad theg siellff godt siunnis, och thett wdi thitt Regenskaff lader indschriffue. Thisligiste som wij forfare, Att Her Michell Siuertt haffuer did skickitt nogitt klaphollt, Maszenholtt oc anden deell, Tha bede wij theg och wille, Athu samme thømmer oc guodtz strax lader oplegge oc well forware paa wiidere beskeedt. Frambdelis som thu formelder, om Osz befallder, att thend lille Salls Lofft bliffuer indlagdt mett Panell aff attschilliche slags three, Tha lade wij Osz behage, Att efftherthij Snekeren nu inthitt haffuer Att gjørre, Athu samme lille Salsz lofft lader panelle oc indlegge mett three, efter som theg siellff best siënnis. Wij kunde theg icke her hosz forholde, att Osz giffuer stortt wnder, att wij inthitt høre, huor nehr thett arbeide erre ferdige, Mett Mester Hans billede støber er bethingitt, Anseendis hand tillsagde Osz, att thett inden threi Monider effter wor bortt Reigsze schulle bleffuitt fullendt, Bedendis theg, Athu tillschriffuer Osz alld leiligheden ther om, eller om hand er i Kiøpnehaffn, Athu haffuer bud til hanum ther om oc alffuorlige siger hanum wor Meninge, naar samme Arbeide skall bliffue ferdige, oc huorforre thett icke erre fuldenditt ephter hans tillsaffn, Anseendis huad besolding hand haffuer om Maanidten, och huad forhalinge hand gjør. Ther mett etc.

Actum Skanderborg thend xvj Nouembri Aar etc. Mdlxxviii. S. T.

21 Novbr., Skanderborg. Johan Taube om, at Oluf Steen-
hugger skulde hugge saa mange Feltsteen som muligt. S. T.
1579.

1 Janr., Koldinghuus. Peder Rantzow, Amtmand paa
Flensborg, at betale Hennecke von Hagen 5 Daler for hvert
1000 Muursteen, der bleve bragte til Kronborg. R.

3 Febr., Kolding. Johan Taube om at eftersee det Jern-
fang, en Moßbech tilbyder, hvad der kunde bruges til Arche-
liet og Slottets Behov, og da kjøbe det hos ham. S. T.

6 Febr., Kolding. Henrik Mogensen at betale Moßbech,
hvad Kongen skylder for nogle Jernovne, der næst forleden
Aar ere modtagne til Kronborg og Frederiksborg. S. T.

7 Juni, Frederiksborg. Christoffer Valkendorf at forskaffe
nærværende Brevviser (der af Kongen er antaget til med sin
Skude at besørge Transporten af Materialier til Kronborg), hvad
han maatte behøve af Folk, Levnetsmidler, Ankere, Toug etc.
etc. S. T.

7 Juni, Frederiksborg. Henrik Mogensen om at handle
med ovennævnte Mand af Nyborg, om hvad Kongen skulde
give ham selv og for hans Skude. S. T.

2 August, Frederiksborg. Johan Taube at give Anna Claus

Jensens 4 eller 5 Dal. til Hjælp til hendes Mand, der var falden ned af Taarnet paa Kronborg. R.

1580.

18 Febr., Frederiksborg. Hans Rosenov, Kongens Kjøbmand og Factor til Lübeck, havde Ordre aarligen at købe og sende til Helsingør 100 Sk $\mathcal{L}$ Tækkekobber. S. R.

15 Mai, Koldinghuus. Christoffer Valkendorf om at betale Factoren i Lübeck Hans Rosenov, hos hvem var bestilt Kobber til at tække Kronborg med, forud for 100 Sk $\mathcal{L}$, Betalingen at erlægge med Korn, Smør og andre Varer. Valkendorf har ikke Forraad af Varer, foreslaaer at betale med de Penge, de Danziger skulde betale, Kongen kan derimod ikke undvære disse Penge, men anmoder Valkendorf om at gjøre Udveie, hvor han bedst kan. S. T.

30 Novbr., Skanderborg. Besætningen paa Kronborg reduceres, der beholdes kun 25 Skytter. Hauptmanden afskediges, ligeledes Feltveber og Profos. S. T.

1581.

15 Febr., Skanderborg. Johan Taube spørges om, hvorledes det haver sig med Bygningen paa Slottet Kronborg. S. T.

17 Febr., Skanderborg. Om fra Ferø at skaffe nogle Sk $\mathcal{L}$ Fjeder til Senge paa Kronborg og Frederiksborg. S. T.

18 Febr., Skanderborg. Christoffer Valkendorf om at sende noget Kjøkkentøi til Kronborg. S. T.

28 Febr., Skanderborg. Henrik Mogensen at betale Jørgen Sønnen for 150,000 Muursteen leveret til Kronborg (havde af Josias v. Qvalen faaet 300 Dal., af Henrik Mogensen 400) Resten 218 Dal. Jørgen Sønnen har endnu 47,000 Steen, som Henrik Mogensen i Forening med Johan Taube skal undersøge, om de ere fornødne, og da købe. S. T.

4 Marts, Skanderborg. Johan Taube om af en Svensker, Arendt Hesselager, der havde tilbudt at levere Kobber til Taget paa Kronborg for 1 Dal. billigere pr. Sk $\mathcal{L}$ end Lübeckerne, at købe hvad Kobber, der maatte behøves til Kronborg. S. T.

15 April, Vamdrupgaard. 80,000 Muursteen var nedbrudt af St. Agnete Kloster; en Part deraf var sendt til Jullige og skulde været forsendt til Kronborg, men vare blevne fordærvede af Vand, fordi de ikke bleve hentede. S. T.

11 August. Givet Hans Rosenow af Lübeck 600 Dal. paa

Regnskab for det Kobber, han skal bestille til K. M. Behov paa Kronborg.

26 August, Frederiksborg. Om at hugge Tømmer udi Helsingborg Lehn og Herridsvad Klosterskov til Hjul til Skyts paa Kronborg. S. T.

14 Decbr., Kronborg. Christoffer Valkendorf om at sende 2000 Tagsteen til at tække et Huus, før Frosten kommer, ligesom og snarest muligt de Hjul og Lader til Skytset, som ere gjorte i Kjøbenhavn, da de gamle Lader ere meget daarlige og ikke kunne taale, at Skytset affyres, hvorved Mennesker let kunde komme til Skade, Noget der forleden Dag nær var skeet, da en saadan Lade ved Affyringen gik itu. S. T.

17 Decbr., Kronborg. Johan Taube om at give Kleinsmed Henrik en Læst Korn i Erstatning, fordi han har holdt sig selv med Lys ved det Arbeide, han har udført for Kongen, hvilket var mod Contracten. S. T.

1582.

28 Janr., Kronborg. Johan Taube at give Hans Vandkunstner 1 $\mathcal{R}$ Rug og 1 $\mathcal{R}$ Byg. R.

10 Febr., Kronborg. Christoffer Valkendorf om at købe 2 falbudne Klokker, en paa 9 Sk $\mathcal{R}$, 2 Al. $1\frac{1}{2}$ Qv. vid, og den Anden $8\frac{1}{2}$ Sk $\mathcal{R}$, 2 Al. 1 Qv. vid, og dem sende til Kronborg. S. T.

15 Marts, Frederiksborg. Tolderne om at modtage og betale 150 Centner Kobber til Kronborg. Kobberet skulde veies, 100 $\mathcal{R}$ til hvert Centner, og Fragten ligeledes betales til Skipperen. S. T.

21 April, Frederiksborg. Tolderne om, at af Tolden skulde betales Krigsfolk, Knægtene, Bøsseskytterne, som ere udi Bestilling paa Slottet, saa og Bygmesteren, Muurmesteren, Steenhugger, Pligtsfolket og andet Arbeidsfolk, som holdes til Bygningen, derimod ikke de andre som Foged, Køkke, Kjeldersvende og andre Slottets daglige Tjenere, der lønnes af Lehnsmanden. S. T.

4 Mai, Kronborg. Mester Gert Faddere, Steenhugger, Ordre til i Skaane at hugge Steen til Brosteen og andet Behov ved Bygningen paa Kronborg. S. R.

6 Mai, Frederiksborg. Tolderne om, da den tydske Præst, der var antaget til Kronborg, var kommen, at betale ham, hvad

ham efter hans Bestillings Lydelse tilkom. Ligeledes at betale 4 Skolebørn, der altid med Sang og anden Deel skulde vare paa Tjenesten udi Kirken, hver 4 Dal. Maanedspenge (Kostpenge om Maaneden). S. T.

15 Mai, Frederiksborg. Tolderne at betale nogle Bøsninger til den Vandkunst og Post, Kongen vil anrette, 1 Dal. for 5 St $\frac{1}{2}$, om at betale de Bødkersvende, der skulde hentes for at hjælpe Bødkeren paa Kronborg at forfærdige et stort Viinfad, Pligtsfolk til at slaae de Muracker, som skulde gjøres til Bygningens Behov, ligeledes dem, der have arbeidet hos de Viingaardsmænd, og Valentin Graver, som har gravet en Grav, som løber til den nye Mølle. S. T.

24 Mai, Frederiksborg. Tolderne om at betale den Vandkunstner, der skal indlede og anrette den Vandkunst og Post paa Kronborg Slot, 200 Dal. og afskrive dem paa Bestillingen. S. T.

10 Juli, Frederiksborg. Tolderne om at betale Henrik Marsbeck for en stor Ovn og en mindre Ovn, som Kongen havde faaet til Badstuen paa Kronborg. (Betalingen efter Vægten). S. T.

23 Juli, Affuersøe. Johan Taube om at ryddeliggjøre Localerne paa det store Taarn paa Kronborg, hvor Skyts stod m. m. :

. . . . . Och som wii ere tilsindtz till thend x Augusti førstkommendis Att wille komme thiid till wortt Slott Kroneborg, Ther epher att giffue forn^e Gesanther Audientz, Tha Bede wii thig och wille, Attu thett offuerste paa thett store Thorn, som Sköttitt er Staaendis, lader Rydeligt giøre och Spanene, som ere sammestedt, lader affschaffe, Sammelethis Alle the Andre Gemacke paa forn^e thett store thorn, huor Skytt er staaendis, i lige maade lader tillflye Och Althingest forferdige och till rede forskaffe, Att ingen hinder schulle were, om wii bleffue tillsindtz, Att lade Sköttitt ther sammestedt affskiude. Sammelethis Bede wii thig och wille, Attu lader giøre ther till yderste fliid, Att thend lille Sall ther paa Slottitt kand till forn^e thiid bliffue Aldellis ferdige giortt; dog haaffuer thu icke thett Tapetzerii ther att lade opsla, førend wii ydermere ther om tilsiige. . . . S. T.

18 August, Kronborg. Accord med Willum Henriksen og Johan Koll om at levere i Helsingør til Kronborgs Behov 30 Sk $\frac{1}{2}$ Tækkedobber, hvert Sk $\frac{1}{2}$ for 46 gamle Daler, inden Mortens Dag. S. R.

24 August, Frederiksborg. Tolderne om at betale Jochim

Thim, Factor i Hamborg, 1100 Dal. for noget Kobber, som Kongen havde bestilt til Kronborg. S. T.

28 Septbr., Frederiksborg. Tolderne om at give Daniel von Embeck, der var sat til at have Opsigt med Rustvognene, der bruges til Kronborg Bygning, og med Steenhuggerne, at Arbeidet kan gaae for sig, hans Maanedspenge. Ligeledes sørge for at anskaffe Klinker og Cement, hvoraf der skal bruges en Mængde til Posteien og anden Kronborg Bygning. S. T.

24 Octbr. Christoffer Valkendorf, at Bygmester Hans maatte komme løs paa Orfred og Forskrivning, da Skaden, som Veirliget havde anrettet, ikke var saa stoer, som Kongen havde troet:

W. G. T. Wiider, Att wij haffue Naadigt fornummitt, Attj haffue werit paa wort Slott Kroneborg epher wor schriffuelsze och Befalling, Och Attj med fliid forfaritt, bode om huiz Skade ther samedstedtz schall were skeedt Aff gudtz Wederlig, som werit haffuer, Och huorlethis med bygningen gaar for sig, Och Ald leylighedt therom Aff Ethers schriffuelsze haffue naadigt Osz laditt berette, huorudinden Ethers fliid och willighedt er Osz thill synderlig behagelighedt, Och Eptherthi wii forfare, Att thett icke haffuer saa mögitt paa sig, som meent wor, Thett wanditt schall haffue wdreffuit Aff woldsteditt paa forne wortt Slott Kroneborg, haffue wij om Mester Hans Byggemester Osz naadigst betencktt, Och end dog wij well wore forarsagitt for hans forszømmelsze att lade straffe offuer hanum, Ere wij Ligeuell naadigst thilfridtz, Att hand Epther thend Affskeedt, som wij thett haffde først beuilgett och for Affskeedet med Ether, paa en thilbørlig Orfriidt och forskriffninge maa komme Løsz, Huor Epther j Ether med hannum haffue Att forholde. Thermett etc.

Actum Koldinghuss 24 Octobris Aar 1582. S. T.

6 Novbr., Haderslevhuus. Christoffer Valkendorf har foreslaaet at sætte et Stakit imellem Kronborg og Helsingør; Kongen vil, at det skal blive, til han kommer og faaer taget det i Øiesyn. Om Steenkar at sætte før Vinteren kommer. S. T.

7 Novbr. Johan Taube om Arbejdslønnen for Steenhuggerne og Murerne m. m.:

Frederich etc.

Wor gunst thilfor. Wiid, Epthersom thu wnderdanigist haffuer laditt giffue Osz thilkiende, Att Steenhuggerne icke haffue wild Arbeide, wden thennum motte giffuis theris fulde dagløn thill Setj Martinj, Och ther epher icke att kortis thennum wden thend fierde pendinge, Och the thill thes epher thend beskeed haffue thenum Arbeidit vndholditt, Och Att thu Muermesteren paa wore wegne haffuer mott thilsige theris fulde dagløn thill Setj Morthens dag och siiden thennum icke att kortis wden thend fierde pendinge, Epther

att thett Arbeidt wden forhalling wilde forethagis paa woldmuren egien att opmuris, Thersom thett Aff wand er wdreffuitt, Saa wiide wij Osz icke Anderledis att Erindre, End wij ther om thilforn thig thilschreffuitt haffue, Attu med Steenhuggerne och Anden Arbeidtz folck haffde paa en thiid lang att Ansehe, Om the wille Indgaa the wilckor, som wij thig befallitt haffue, thenum om bemelte theris Monidtz Pendinge att forholdis, Och thersom the Endtlich icke Anderledis wilde, Att wij tha wore ther med tilfridtz, Att thenum thend fierde pendinge Aldene affkortis, Och epther att thett Arbeidt paa woldmuren, ther som thett nederreffuen er, att opmure haffue Endeligen med thett forderligiste schulle forethagis, lade wij Osz naadigist befalde, huorledis thu paa wore wegne med Muremester therudinden forhandlet och offuerens komen er, Epthersom thu thett lader thilkiende giffue, att thennum schulle fornøygis theris fulde besolding thill Stj Martinj Och ther epther korthis fierde pendinge, huad Steenhuggerne belangendis haffuer thett nu med thenum sin Beskeedt thill Sctj Morthens dags thiid, Eptherthj Att ingen aff thennum wden Rubbert med sin Selskab schall haffue Arbeidit, siiden thennum forⁿe wor befalling om theris Monidtz Løn er foreholditt, Och ere thilfridtz, Att thennum her epther kortis Aldene thend fierde pendinge, Dog wilt thu lade haffue tilsium med, Att the ware wort Arbeidt betiidlig och froe, som thett sig bør, och therudinden ingen forsømmelsze tilladis, Att saa møgen steen Aff Alle slags, thu wed behoff giøris, maa bliffue huggen, som mueligt er, Wij haffue thill naadigist behag fornummitt, huiz thu lader thilkiende giffue, thett Arbeidt Att haffue for fremgang med the Steenkister, Och som thu begierer, Att ther motte thiid skickis Aff wore Rustwogne Att føre Steen ther thill, Saa haffuer wor Renthemester Osz Elsk^e Christoffer Valckendorff Och [Osz?] wnderdanigist thilschreffuitt Att haffue forordnit End nu en stor pram Att føre Steen thill samme Steenkar, Wille therefore formode, Att med same Arbeidt maa haffue fremgang, huor om wij bede och Befalle thig, Attu wilt giøre thin yderste och muligste fiidit Och thett saa well som Andett, huiz bemelte wor bygning paa Kroneborg Anrørendis, wille lade thig Alffuorligen were Anliggende, som wij thig naadigist thilthroer, Och epther att nu thisze dage haffuer werit her hoesz Osz møgen stor storm och wveder, Tha Bede wij thig och wille, Att thu wforsømmeligen wilde lade Osz wiide, Om ther och haffuer werit Slig wvedder, och om ther [thu?] wed Kroneborg paa Slottit, Woldmuren eller Andenstedtz j nogre maade thill skade eller fare fornumit haffuer, Wij Bede thig och wille, Att, thersom thu icke Allerede haffuer ophagen the Islendiske heste, Thu tha wilt lade thennum strax Indtagis och paa foraaritt, saa snart gressitt er groet, egien wdslaa. Ther med skier etc.

Actum Hadersleffhusz thend 7 Nouembris Aar etc. 1582. S. T.

13 Novbr., Koldinghuus. Christoffer Valkendorf om at lade de Rustwogne, der skulle til Kronborg at age Steen til Steenkarrerne og anden Bygnings Behov, eftersee, og hvis de mangle noget paa Hjulene eller andetsteds, da først at lade Smeden for Kjøbenhavns Slot gjøre det istand. S. T.

21 Decbr., Skanderborg. Den tyske Prædikant i Helsingør skal prædike 2 Gange om Ugen paa Kronborg — Søndag og Fredag. Klokker og 4 Chordrenge holdes.

Kongen spørger Johan Taube om, hvorledes det gaaer med Bygningen, om det store Taarn er fuldkommen tækket, om den forðærvede Muur er ganske opmuret og forfærdiget, om der igjen er opsat Fløie paa Tagvinduerne i deres Sted, som i den Storm forleden bleve aftagne, hvorledes det gaaer med Arbeidet paa den store Sal, hvormange Steenkar, der ere udsatte, hvormange der endnu skulle udsættes etc.

Fra 1 Mai 1582 til 1 Mai 1583.

Af Anthonius Bygmester forbrugt paa Kronborg:

Muursteen	306,350	St $\frac{1}{2}$
Tagsteen	23,300	—
Klinker	15,500	—
Astrag	91,559	—
Cement	23	Læster 4 Tdr.
Kalk	873 $\frac{1}{2}$	— 1 $\frac{1}{2}$ —
Kalksteen til at brænde Kalk af	10	— 200 Steen
Egetømmer	3	Tylter
Fyrretømmer	4	—
Lægter	2,500	St $\frac{1}{2}$
Deler	150	Tylter.

Forarbeidet til Ankere, Muurstabler, Hager og Kramper, som Bygmesteren havde ladet formure til Slottets Bygning:

Danziger Jern	18	Sk $\overline{\text{H}}$
Svensk Jern	18	— 5 L $\overline{\text{H}}$
og Steenkul	27	Læster 8 Td.

Af Henrik Kleinsmed i Helsingør forarbeidet til Skøtt, Lodder, Dørhængsler, Vinduesjern m. m.:

Jern	65 $\frac{1}{2}$	Sk $\overline{\text{H}}$	4 L $\overline{\text{H}}$	13 $\overline{\text{H}}$
Kernstaal	"	—	1	— " —
Stangstaal	3	Centner	30	$\overline{\text{H}}$
og Steenkul	31	Læster.		

Givet Arnt Kobbertækker, som han haver takt det store Taarn med, saa og til Render og anden Bygning paa Kronborg:

Kobber	33	Sk $\overline{\text{H}}$
Tin	"	— 7 L $\overline{\text{H}}$ 6 $\frac{1}{2}$ $\overline{\text{H}}$
Bly	69 $\frac{1}{2}$	— 1 — " —

Tavlekobber	139	Tavler
Kraffuelspiger	250	St $\frac{1}{2}$
Lægtesøm	1,200	—
Vragling	10,000	—
og Skiffersøm	4,400	—
Hans Lyckow, Tømmermand:		
Egetømmer	350	Tylter
Fyrretømmer	111	—
Lægter	700	St $\frac{1}{2}$
Deler	193	Tylter
Paaske, Tømmermand:		
Egetømmer	90 $\frac{1}{2}$	Tylt 7 Træer
Fyrretømmer	46	— 2 —
Deler	660	Tylt
Jesper Snedker til Slottets Bygning:		
Vognskud	1,457	St $\frac{1}{2}$
Norske Deler	415	Tylter
Preussiske Deler	40	—
Af Glarmesteren forbrugt paa Slottet:		
Fransk Glas	4	Kurve
og Hessennglass	9	Woger 10 Sko.
til mange nye Vinduer paa Slottet:		
Tin	15 $\frac{1}{2}$	L $\overline{\text{H}}$
og Bly	2 $\frac{1}{2}$	Sk $\overline{\text{H}}$
til mange nye og gamle Vinduer paa Kronborg:		
Krambsøm	24,000	St $\frac{1}{2}$
og til Vinduer han havde gjort paa Kronborg		
Fernis	12	$\overline{\text{H}}$
Forbrugt til Malning:		
Linolie	795	$\overline{\text{H}}$
Blyhvidt	859	$\overline{\text{H}}$
og endvidere givet Gert Fadder, Steenhugger, og Henrik Mars- bek til at bestryge nogen Astrag og Kakkellovne med		
Linolie	24	$\overline{\text{H}}$
Givet Mester Hans Dønniker:		
Uld	7 Sk $\overline{\text{H}}$	8 L $\overline{\text{H}}$ 2 $\overline{\text{H}}$
Haar	4	— 2 $\frac{1}{2}$ — 3 —
og endvidere til Dønnikeværket		
Dønnikesøm	266,400	St $\frac{1}{2}$

Givet Poul Seiermager til Lod og til Seierværket paa Kronborg	
Bly	1 ¹ / ₂ Sk $\mathcal{R}$ 4 l $\mathcal{R}$
og til det nye Seierværk paa Kronborg	
grove Touge	140 Favne
Af Vallentin Graver forbrugt i Graven for Kronborg:	
Deler	6 Tylter
og til at slæbe store Steen med til Steenkisterne:	
groft Toug	86 Favne
og Hammelreb	25 ¹ / ₂ Par.
Af Hans Vandmester forbrugt til den nye Vandkunst:	
Egetømmer	3 Tylter
Fyrretømmer	1 —
Pippenholt	810 St $\mathcal{L}$
Deler	6 Tylter
Vraglinger	350 St $\mathcal{L}$

Endvidere afgaves i dette Aar til Kronborg:

15 Læster tomme Tønder til Kalkballe

60 Kalktruge

til Hans Vandmester til Arbeidet ved den nye

Vandkunst . . . . . 62 Hjulbøre

til Vallentin Graver til Brug i Graven . . . 196 do.

og 1¹/₂ L $\mathcal{R}$ Vox til to Alterlys, »som er kommen udi Kirken paa Kronborg.«

Til Arbeiderne var i Aarets Løb udleveret 91 St $\mathcal{L}$ Jernskuffer og 4 Jerngrebe.

Gjentagne Gange omtales et langt Skuur, som Hans Lyckov Tømmermand gjorde over Skytset paa Kronborg.

(Frederiksborg Amtsregnsk.).

1583.

19 Janr. Til Johan Taube om Byggeforetagender paa Slottet m. m.:

W. G. T. Wiid, Effthersom wii nu aff wor Bygmester Antonio haffue forfaritt, huorlethis thett sig haffuer med bygningen paa wort Slott Kroneborg, Saa haffue wii berett och wnderuist hannom, huisz wij paa same wor bygning wille ydermere haffue forethagitt, Och thett same thig her med wille haffue wforholdit, Atthu ther ephther kunde were forthencktt med thett første wforzømmeligen hoesz for^o wor bygmester och i Andre maade Same Arbeidt att befordre. Och Bede thig therfore och wille, Atthu for thett første lader Steenhuggerne forethage att hugge Sten thill thend Brønd, som skall opsettis wdi Borrig gaarden, Och saa snart Som same Brønd Ankommer,

som wij nu med thett første formode, Attu tha lader thend, som thett fremfølger, wforsømmeligen forethage same Brønd att Opsette, Saa the kunde siiden giøre thend Steen brønd ther Omkring, Och atthu forhører, hues thend, Som for^{ne} Brønd fremfølger och opsetter, skall haffue therefore, Offuer huisz Alrede therefore wdlaugd er, Och Osz thett tilbieder, førend noggitt ther aff forleggis, Och Atthu, ephther same brønd bliffuer ferdig, lader Pladzen giøre Rydelig Och Induendig med Steene belegge, Ephthersom wij thilforn ther om Befallitt haffue. Thislig^{te} Bede wij thig och wille, Att thu for^{ne} wore Steenhuggere ther nest lader forethage och tillhugge Steen thill windue karme och thill Gauffuellene paa thett husz, wdi huilckett wij haffue wor Egen werelze, Samelethis Att thu och lader giøre Fløye thill Thagwinduerne, Aff huilcke the Andre bleff nederthagen, Och med thett første thennom lader Opsette, Och Att thu the tho store huggen Billeder, som skulle settis wed Porten, Saa snart the kunde bliffue ferdige, lader med thett første Opsette. Wii Bede thig ochsaa, Atthu lader giøre Ryddeligt och ferdigt bode paa kornhusz och Ruglofte, Att thett maa were Aldellis ferdigt, naar wij thid komme, Och Atthu lader Wandkonsten Inlede bode wdj Brogerszitt och wdi Stegerszitt. Thett haffuer Osz Elskel. Christoffer Valckendorff wor mand, Raad och Renthemester Osz thilbødet, Att hannom siønis, Att thømmermendenis Arbeidt skulle gaa langsom for sig, Och att hand therefore haffuer thallitt med Hans Lyckow, Att hand Althiid wilde holde xvi thømmermendt wid huer Steenkar, och thett dog icke skeed er, Tha Bede wii thig och wille, Attu haffuer Indseende med, Att same Arbeidt med Steenkar maa wforsømmeligen gaa for sig Och ther med saa forholdis, Att Althid bliffuer en xxx eller xl thømmermend eller flere paa Steenkarene, Och herudinden thin mueligste fliid beuizser, Att same Steenkar maa thenne winther och med thett Alder første bliffue wdsat omkring wdmed Slottit som thett begynt er. Ephthersom wor Bygmester haffuer haffdt med sig en wdcastning paa for^{ne} wort Slott Kroneborgs bygning, Tha haffue wij schreffuitt wort Naffn paa thend deell aff same Muster, som wij ther ephther wille haffue først forethagitt och bygd, Bedendis thig och wille, Att thu strax paa foraarit, naar bygmesteren gott siunis, lader forethage paa thend Mur ephther thend Andeell Aff for^{ne} wdcastning, huilcken wij haffue med wor handschrift bethegnitt, Att Arbeide och opmure, Och Att thu wdi forraad thill thesz behoff lader samen føre Campestein thill Grundwold och Andett, ther thill will behoff gioris, Thermett mueligt er, Saa Att paa foraarit med same bygning maa haffues thes Bedre och wforsømmeliger fremgang. Wii Bede thig ochsaa och wille, Atthu lader Snedkeren strax begynde att Arbeide paa the Freisze paa thend Store Sall, Ther nest ochsaa att giøre the Skabe wdi thend gang, Ephthersom thig self witterligt, Och same Skabe Alle liige store och høige, Samelethis Atthu och lader for^{ne} wore Snedker giøre Bencker, kister, Skiffuer och Anden Deell, som aff theris Handtuereck fornøden gioris, wdi Børnenens kammer Att forarbeidis, Och Attu aff Snedker Suenene, som nu ere, Aldellis Jngen lader forløffuis, Men heller flere ther thill Anthage, Att theris Arbeidt kand gaa for sig. — — — (stilles 4 forspendte Vogne til Bygmesterens Disposition).

19 Jan. 1583. S. T.

8 Febr., Koldinghuus. Johan Taube om, hvorledes det gaaer med Arbeidet paa Kronborg, om Steenkisterne snart ere udsatte, hvormange der endnu fattes og skulle hugges, om de Brystværn, som paa Kongens Postei ere gjorte af Træ, ere indvendig forfyldte og oplagte med Leer, om noget er foretaget at berede Borggaarden der paa Slottet med Steen at belægge, om nogen Sand til des Behov paa Gaarden er opført, er det endnu ikke skeet, da at lade det skee snarest muligt. Om den store Sal er færdig. S. T.

11 Febr., Koldinghuus. Johan Taube, at Kongen har bestilt hos Hans Speigel 100 Læster Kalk til Bygningernes Behov paa Kronborg, Frederiksborg etc., — at han vil have Brønden paa Kronborg af Dutze Steen og ikke af den blaa Steen af Malmø Lehn, som Taube havde foreslaet. Kongen forespørger om, hvorvidt det er med det store Taarn, om det er tækket færdigt, eller hvorvidt man er dermed. S. T.

12 Marts, Koldinghuus. Johan Taube om Fæstningsværkerne ved Kronborg:

W. G. T. Wiid, Efftersom thu Wnderdanigst haffuer laditt Osz tilkiende giffue, huorledis forhandlitt och forthingitt er med Vallentin von Spangenberg Att skulle graffue thill fundamentitt thill thend Ridder Postei ther paa wortt Slott Kroneborg wdi saa maade, Att hand same graff thill for^{ne} fundament skall graffue wdi Lengden iijClxxxx Alne, wdi Breden xij Alne, i Grunden, som thend hemelig gang skulle were, Och siiden ofuuer ald thi Alne bred Och wdi Dybitt, thersom Ridder Postei schall stande, Att skulle were wnder wandett halff fierde Alne Och bag wid Steen kistene halff Siette Alne Dyb Wnder Wandett, Samelethis till Strandpostei ochsaa iij Alne Dyb, Och for^{ne} Arbeidt Att lade graffue och wandett att lade wdøsze Och att lade sitt folck med Murmesterne forhielpe att legge thend wnderste Lag Steen wdi for^{ne} Fundament, som thett sig bør, Aldt paa sin egen Omkostning och Arbeidtz Løn, Och hannum for same Arbeidt att were thilsagdt vij^c Daller . . . . [Denne Taubes Accord bliver approberet af Kongen mod] . . . . Atthu med wor bygmester haffuer Jndszeende med, att same Arbeidt gioris thill gaffns. S. T.

25 Marts, Koldinghuus. Tolderne om at betale Hans Speigel 100 Dal. i Forskud paa den Kalk, han skulde kjøbe. S. T.

4 April, Haderslevhuus. Johan Taube har ladet Kongen vide, at de mangle Steen til at belægge Borggaarden paa Kronborg, og at Bygmesteren har sagt, at der findes saadan Steen

i Kallundborg Lehn. Kongen har skrevet desangaaende til Herman Juul; der skal nu sendes en kyndig Mand til Kallundborg at udsøge tjenlige Steen. Fragten skal betales af Tolden. S. T.

23 April. Hans Raadt, Guldsmed, et Par Sølvstager til Kronborg Slotskirke.

3 Mai. 100 Dal. at købe Guld for til disse Stagers Forgyldning.

8 Mai, Haderslevhuus. Johan Taube om at skynde paa den Nürnbergske Brøndmester, der er noget langsom. I Forening med Christoffer Valkendorf og Tolderne at slutte Accord med ham om, hvad han skulde have, hvad hans Svende. Om en Grøft, der skulde graves fra Møllehuset ud til Stranden, hvorfor Valentin Spangenberg fortinges 1,500 Dal., dog havde han Intet at bestille med Grunden eller Fundamentet under Møllehuset. S. T.

8 Mai, Haderslevhuus. Tolderne om efterhaanden at betale Valentin Spangenberg disse 1500 Dal. for den Grøft ved Hallore, hvor det nye Møllehuus skulde bygges, og ud til Stranden. S. T.

28 Mai. 100 Dal. at købe Guld for til at forgyldte Stagerne til Kronborg Slotskirke.

4 Juni. Anna Johan v. Gellers Efterleverske 150 Dal. for nogle Marmorsteen, som Anthonius Bygmester paa Kronborg afkjøbte hende til Bygningens Behov.

17 Juni, Haderslevhuus. Johan Taube. Brøndmesteren har begjert, at hans Fortæring i Herberget, inden han fik Logement, maatte betales ham. Kongen giver Tolderne Ordre til at betale hans Regning. — Valentin Graver har forlangt for den Grund og Grav ved den nye Postei saa og imellem Vagthuset og Slottet 4000 Dal., det synes Kongen for meget, der skal handles nærmere med ham. S. T.

20 Juni, Haderslevhuus. Christoffer Valkendorf om at betale, ved Factoren Jockin Thim i Hamborg, Grev Borkart af af Barby 69½ Sk $\mathcal{R}$ Tækkekobber, da Tolden ikke kunde undvære saamange Penge formedelst de daglige Udgifter. S. T.

21 Juni, Haderslevhuus. Johan Taube om at optage blandt Knægtene paa Kronborg Hans v. Oldenburg, Alexander v. Wien, Merten v. Ferden, Georg v. Humburg, Junge Hans v. Oldenburg, Hans v. Halle og Arent v. Bremen, da de nu vare saa

gamle, at de ikke længere kunde være blandt Kongens Drabanter, dog ikke med lange Værger, men, ligeledes for deres Svagheds Skyld, med korte Værger. S. T.

12 Juli. Arbejdsløn for et Par Sølvstager og en Guldkalk til Kronborg Slotskirke 300 Dal. Sølvet og Guldet lagde Kongen til.

13 Juli. Ordre til Claus Skarmbech og Joachim Thimme, Kjøbmænd i Hamborg, at betale for Kongen til Grev Borchart af Barbye det Tækkekobber, H. M. havde faaet til Kronborg.

24 Juli, Haderslevhuus. Christoffer Valkendorf om Render til Posten paa Kronborg at bestille fra Gulland. S. T.

25 Juli, Haderslevhuus. Tolderne om at betale Jochim Skaatte, Raadmand i Danzig, en Deel Planker, Kongen havde bestilt hos ham. S. T.

2 August. Johan Taube om flere Bygnings Arbeider ved Kronborg og om Arbeidets Ophør, medens Sygdommen regerer, m. m.:

W. G. T. Wiid, Att wij naadigst haffue fornummitt, huisz thu om wor bygnings fremgang ther paa wort Slott Kronneborg haffuer schreffuitt och ladett Osz wnderdanigst berette, Och som thu ther Eblandt tilkiende giffuer, Att wdi en grund, som j haffue forethagitt att legge Aff thend Strand mur, som skall were paa Hiernitt Emod Steenkisterne, er befunden nogle Spring Aarer, som haffue giffuit saa mөгitt Wandt, Att mand for thend skyldt paa nogne Dage icke haffuer kundt Arbeide, Tha haffue wii førtt Osz ther om till Bethenckinde, om samestedtz icke skulle were saa Riig og sterck Wand Aar, Att thend kunde till bereedis och wdi Befestning Jndtagis, Saa thett kunde were till forraadt, gaffn och forbedring paa Befestningen, Thi Bede wii thig och wille, Atthu med bygmesteren och Wandkonsteneren om thend leylighedt beraadslager och offuerweyer, Och ther som thett er saa Rigth och fersktt wand spring, Att thett till fordeell och frēmtherff for Befestningen skie kand, Atthu tha forordner, Att same Spring wdi Befestning Jndthagis, Och tilbiuder Osz ther om Ald Beskeedt. Effther att wii forfare, Att thend Siugdom ther wdi byen, bode eblandt Arbeitz folckitt och Anden Folck samestedtz fast formerer och thager offuer handt, Tha haffue wii Att befröchte, Att wij ther Aff Endlich skulle foraarsagit wor bygning att opstille och Arbeitz folckitt att forløffue, Och thett saa gierne med første som siiden wdi lengden och for silde Att skulle were Raadeligt, Saa haffue wii dog ther Emod att betencke, Att thend grundt, till fornø Strand mur eller till Anden mur och Arbeit samestedtz er begyntt, Jcke end nu Ald lagdt er eller saa wiid kommen, Att Huisz, som lagdt och muritt er, io skulle aff Strand wand, Regen och wuedder wdi forstandende winther bliffue forderffuitt, Saa ther effther Jnthett ther paa bestendig kundt muris, Och Ald Arbeit, som till thesz ther med er skeedt, skulle bliffue forgiefflig, Thi Bede wii thig och

wille, Atthu forfarer hoesz Bygmesteren, Om hand icke kand belegge och forware thend mur och grundt, som er Alrede lagdt och murit, Att thend kunde bliffue wskadt aff Strand Wand och Regn Wandt, Och ther som thett saa skee kand, Atthu tha lader hannom thett giøre, Och siiden forløffuer Arbeidtz folckitt med thend Beskeedt och Forthingning, Att the, naar Siugdommen ophører, thennom egien Jndstille, Dog Effther thu schriffuer, Att Brønden nu paa thett neste er ferdig, Atthu tha lader thend Aldellis ferdig giøre, Ther som thett och icke kand skie, Att for^{ne} Mur, Effther som thend nu er, kand bliffue forwaritt, Atthu tha giører thin yderste fliid, Att same Mur och grund woldt maa med thett Alderførste, mueligt er, bliffue saa wiidt wdførtt, Att Stranden och Regen wand icke ther paa skulle giøre skade, Och naar thett er skeedt, tha Arbeidtz folckitt Forløffuer, Att Siugdommen eblantt thend forsambling icke skulle mere wdspredis och Bekrefftigis. Wij ere och naadigst tilfridtz, Atthu forløffuer Rubbertt Steenhugger Att drage, huort hannom Løster, med hans Selskab, dog med thend forordt, Att hand skall sig egien Jndstille, naar siugdommen ophører, Och giøre Osz ferdige thend Skorsteen, som hand Osz Loffuit haffuer, med huis Andett, hand haffuer Att for Arbeide, her om wilt thu med Bygmesteren och the Andre fornemmist Handtuerckis Folck thale och be-raadslaa, huad ther wdinden bedst till giørendis worder, Och dog haffuer Indseende, Att wij wdi thett Arbeidt, som Alderede skiedt er, icke skulle thage skade och haffue giortt forgiefflig Omkostning, Och om Aldthingest will Osz leyligheden med thenne Breffuiszere wor Dreng tilbage biude. Ther med etc.

Actum Hadersleffhusz 2 Augusti Anno 1583. S. T.

4 August. Christoffer Valkendorf om Brønden :

Wor synderlig gunst tilforn. Wij Haffue naadigist fornømmitt, huis j schriffue och wnderdanigist lade giffue tilkiende Om wor Bygning paa wort Slott Kroneborg, Och haffue Ether for Ethers Indseende och befordring ther wdinden naadigist Bethackitt, Och som j lade formelde, Att Brønden om nogle faa dage ther effther skulle bliffue Aldellis ferdige, Erindrendis, Att wij therefore wille were fortæncktt, huorledis Wij om thend Nørrenbergische Mester wille haffue forordnitt, Entthen hannom ther skulle giffuis hans Affskeeedt, Eller och hiid Offuer till Osz beskeedis, Tha haffue Wij tilschreffuitt Osz Elsk^e Johan Thaube wor Mand, thiennere och Embitzmand paa wort Slott Kroneborg, Att naar Brønden er med Alle forferdigett, hand tha med wor Tholdere skall Affregne med for^{ne} Mestere, hannom ther effther Affbethalle Och giffue sin Affskeeedt. Dog, effther Att thett will were fornøden, Att paa noggen thiid holdis En ther hoesz, som kunde hielpe och Egien forferdige, huis noggen Mangell och brøst sig kunde tildrage paa for^{ne} Brøndwerck, Tha haffue wij for^{ne} Johan Thaube tilschreffuitt, Att skulle handle med En aff for^{ne} Nørrenbergische Mesters Suenne, huilcken som er guod therefore, Eller och med Bygmesteren, Murmesteren, Steenhuggerne Eller Andett Arbeidtz folck, som Aldrede wdj Bestillinge ere, Om nogen Eblantt thennom er, som will sig thett offuerthage, Att the bliffue wdj Bestilling och thienniste, Att haffue waretheft paa for^{ne} Brøndwerck, Bedendis Ether och begiere, Attj wille befordre, Att Effther same wor Naadigist Wilge och

Befalling ther wdinden forordnis. Effther som j och wnderdanigst er begierendis, Att wij wille were thillfridtz, Attj om En Monidtz thiid for Scj Michels Dag motte komme hiid offuer till Osz om Attskillige Bestillinge Att thale med Osz, Tha wille wij Ether naadigist icke forholde, Att wij icke Aldene er io well tilfridtz, Attj komme till Osz, Men Bede och Begiere thett Aff Ether, Attj till thend tiid, j selff forestiller, wille were hoesz Osz, Och skulle were Osz gandtz welkommen, Och j haffue ether her Effther Att Rette, Befallendis etc.

Actum Haderszleffhusz iiii Augustj Aar etc. 1583. S. T.

4 August, Haderslevhuus. Til Johan Taube om i Forening med Tolderne at gjøre Afregning med Brøndmesteren etc. S. T.

18 August, Haderslevhuus. Johan Taube om at bestille hos Steenhuggerne, at de hugger og færdiggjøre de Steen til de Porte, som skulle gjøres paa begge Sider op til Volden der for vort Slot Kronborg. S. T.

2 Decbr., Silkeborg. Johan Taube. Kongen svarer paa hans Forespørgsel, at Tømmermændene ikke skulle afskediges i de korte Dage, men vedblive at hugge paa de Pæle, der skulle sættes for Steenkisterne, og nedstøde dem. En Kobbertækker er kommen fra Hamborg, han skal arbeide paa det vestre Huus, over den lille Sal, — den anden Kobbertækker arbeider paa det andet Huus, over den store Sal. Saa længe der er Kobber nok, beholdes begge, i modsat Fald afskediges den fra Hamborg, dog venter Kongen, at Kobber skal ankomme fra Hamborg, hvortil det var ankommet fra Grev Bockardt, sendt til Lübeck og derfra hentes af Skibe til Helsingør.

Degnen paa Kronborg (Præsten er død, de 4 Sangere afskedigede) skal vedblive at vare paa Messeklæder og andet Tøi i Kirken. S. T.

2 Decb. Der bliver gjort endeel Kjøkkentøi, saa at Kongen ei behøver at transportere det med sig, naar han reiser fra Kjøbenhavn til Kronborg eller omvendt. S. T.

1584.

Fra Kjøbenhavns Teglgård leveret 161,400 Skr. Muursteen til Kronborg Slots Bygning. De kjørtes til Bremerholm (316 Læs) og sendtes derfra tilskibs. Beløbet godtgjordes Kæmneren.

17 Janr. Johan Taube at fortinge om Nedbrydning af det

Huus, hvori Kongen havde sit Værelse, om Steenkisters Udsætning og Betaling til Mikkel Malers Enke :

W. G. T. Wij haffue forfaritt, huorledis thu med wore Tholdere ther wdi byen haffue forthingitt med fire Muremester Om thett husz ther paa wort Slott Kroneborg, wdi huilckitt wij haffue wor werelsze, Same huszis mur Jnden och wden till att Affbryde, Saa thett kand ther effther med huggen Steen formuris, Effther som the Andre ere, med mere Arbeidt, som Thend schriftlich forthe gnelsze, thu Osz tilskicker om same forthingning, ydermere Jndholder och wduiszer, Och haffue wij Osz for^{ne} Forthingning naadigst ladett welbefalde, Bedendis thig therfore och wille, Atthu fordrer ther paa, Att same Muremester, med thett første skie kand, same Arbeidt forethage Och thett framskynder saa mægitt, mueligt er, Att maa gaa for sig. Belangendis thend handell, som thu j lige maade giortt haffuer med Casper Thømmermand Om fire Steen kister att hugge och wdsette wden for the Andre, Och therfore att skulle haffue for huer ³ct Daller, Tha ere wij om same handell och forthingning icke wbeneigitt, Dog Bede wij och wille, Atthu tilforn tilbiuder Osz paa huad stedt, same iij Steenkister skulle wdsettis. Siiden wille Wij Osz ther om wiidere Erklere. Som thu Och wnderdanigst Osz tilskicker En Register, paa huisz Afgangen Michell Maller skall haffue Mallitt och for Arbeitett ther paa wort Slott Kroneborg, Giffuendis tilkiende, Att hans Efftherleffuerske skall Anholde om Betalling for same Arbeidt, Tha, Efftherdi Att thett sig beløber till En themmelig Summa pendinge, Och wij icke kunde nochsom Wiide Leyligheden om same Arbeidt, Før End wij thett sehatt haffue, Wille wij, Att hindis bethalling skall bestaa, till wij komme thiid offuer och om same Arbeide Nerwerendis kunde forfare . . . .

Actum Rye 17 Januarij Anno 84. S. T.

31 Janr. Mester Antonius, Bygmester, om Loftet i Dronningens Gemak :

Frederich.

W. G. T. Wiid, Effther som wij med thig haffue foraffskeeditt, huorledis wij wille haffue giortt, forandritt och for Ordnett hogborne Førstindis, wor Kiere høstruis, Gemack ther paa wort Slott Kronneborg, Och wii forglempt haffue ther wdinden thig Att formelde, Att wij wille haffue Lofttit wdi same Gemack omgiortt och thend Dønnicken ther samedstedtz Affskaffett Och wdi thett att lade same gemack pernele wnder Lofftitt, saa som wor egne Gemack er, Tha Bede wij thig och wille, Atthu Retter thig ther effther Och aff same gemack Att wdthage the Dønnickett Bielcker, Loffte och Deeller Och wdi thett stedt Andre Lader Jndlegge, som till slig Pernele kunde were Bequem.

Actum Skanderborg thend 31 Januarij An^o 1584. S. T.

31 Janr., Skanderborg. Johan Taube spørges, om det Uveir, der var den 30 Janr., har gjort nogen Skade paa Steenkisterne, der vare satte for Slottet, eller i nogen andre Maader; ligeledes spørger Kongen, om Muurmestrene have begyndt at

bryde paa Muren, hvor de hugne Steen skulle indmures, og hvorvidt de ere komne dermed. S. T.

11 Febr., Aakjer. Johan Taube skriver til Kongen, om der maa bestilles til Kronborg Bygning et Par Tusind Læster Kalk. Kongen har skrevet til Jacob Seefeld om at skaffe saa meget som muligt. Ligeledes skrives der til Arild Uggerup om i sit Lehn (Helsingborg) at lade bore og udhugge af den Skaanske Steen til Bygningen paa Kronborg og føre det til Lade-stedet, hvorfra det kunde hentes. Fremdeles om c. 2000 Hjul-børe at lade gjøre, som da ligeledes derfra kunde hentes. S. T.

5 Marts. Johan Taube om Indlægning af nye Bjelker i det Huus, hvori Kongen havde sit Værelse:

W. G. T. Wiid, att wij haffue aff thin schriffuelse saa och aff wor Bygmester Anthoni beretning forfaridt, huorledis att the Bielcker, som ere wdi thett husz, wii haffue wor werellsze vdi paa wortt Slott Kroneborg, be- findis att uere vdi endene, som vdi Muren er Jndlagdt, paa thett neste for- rodnitt, saa att the endelig uill affthagis, och andre ny bielcker vdi thett sted Jndleggis, och att for thend skyld will fornøden giøris, att ald thend panelluerck, som er vdi wor gemack, will nederthagis, Och haffue wij ther paa giffuit for^{ne} wor Bygmester vnderretning och befalling, huorledis wij ther medt wille haffue forordnidt, Saa thu aff hanum thett forfare kand. Bedendis thig therfore och wille, attu samme bygning mett yderste fliidt be- fordrer, och, huis som nedthagis schall, panelwerck eller andett, Attu therom befaller thenum ther mett forsiunlich att handle, Att saa møgit, mueligt uere, kunde bliffue beholden och vskamerit, att thett siden mett this ringer om- kostning kunde egen brugis, hielpis, opsettis . . . .

Wambdrop thendt 5 Martii 1584. S. T.

1 April, Haderslevhuus. 10 Fade Viin indlægges i Kjel- derne paa Kronborg. S. T.

5 April, Haderslevhuus. Der er bestilt Tømmer og Bjelker til det Huus paa Slottet Kronborg. S. T.

6 April, Haderslevhuus. Gert Rantzov faaer Bestillings- og Forlehningsbrev paa Kronborg. S. T.

7 April. Brev til Bygmesteren paa Kronborg, i hvilket Kongen ytrer sin Misfornøielse med flere Sager, m. m.:

Frederich.

W. G. T. Wiid, att wii forfare Aff Osz Elskel. Niells Kaas thill Thaarupgaard, wor Cantzeller, och Christoffer Vallckendorff thill Glo- rup, wor Renthemester, theris vnderdanigst vnderretning, Huorledis at- thu schall haffue ladet nedertage mesten parten muren paa thed hus, som ther paa nu Arbeidis paa wortt Slott Kroneborg, Tha haffuer thed ingenlunde weritt wor mening och willge, Att samme hus schulle i saa

maade nedbrydis, men Att aff muren paa samme Hus vdtagis saa møgit, som ringist schie kunde, thill thend huggen Steen vdi thet sted vdi samme hus Att formure, Saa och Allthingist thermett ther heden bearbedis, Att thett mett thett forderligst kunde bliffue fulldgiortt och forførdigit, och icke att muren mesten mett Alle schulle nederthagis, som nu aff thig forthagit och scheidt er, Och kunde formercke thett aff thig i saa maade giortt och dreffuitt er, Atthu thermett arbeidit will forlenger och forhalle, Atthu kunde bekomme thes flere pendinge. Wii komme och vdi forfaring, Atthu vnderthiiden en eller tho gantze dage schall bliffue ther neder vdi byen och icke opkomme Att haffue thillsiun mett bygningen och Arbeidtz folckit, Huoroffuer wij uell kunde thillthencke samme wor bygning icke allene icke thilbørlig aff thig befordris, men och fast i alle maade att søgis ther vdi forhalling, Och therefore thig her mett wille haffue Aduarit och Allffuorligen foreholdit, Atthu endeligen er forthencket vdi forne wor bygning Saa att befordre och fremsette, Att thett hus, som nu arbeidis paa, Saa uell som Anden bygning ther sammestetz endeligen mett alld vdi thenne Sommer wist maa bliffue forferdigt, Saa framptt thett icke skier, wille wii haffue thett en deell thin forszømmelsze och en deell thin forsettlig forhalling thillmellitt, Och thu tha uist therefore schall haffue thig wor wnaade att foruenthe Och befinde(r), Att wj theroffuer ingen behag haffue, huorfor thu thig ther med wille lade were saa anliggende, som thig wor naade eller wnaade kerer. Ephter wi och forfare, att thend huggen Steen och anden Steen och Brud aff thend gamle affbrotte Postey schall end nu were liggendis vdi graffuen, Tha bede wi thig och uille, Atthu samme Steen och grud mett tett første lader ophage och afføre aff graffuen, før end wandit bliffuer Støre, Sammeledis Attu och lader afføre, hujs som aff samme Steen och grud er liggendis paa wolden, Saa ther, inden wij komme thid offuer, mett Allthingist maa bliffue ryddelig. Ther met schier wor Allffuorlig uilge och befalling, och thu tig her ephter haffuer Att rette.

Schreffuit paa wortt Slott Haderszleffhusz thend 7 dag Aprilis 1584. S. T.

17 April, Haderslevhuus. Kongen forhører sig hos Gert Rantzov om, hvorledes det gaer med Bygningen paa Kronborg, Posten etc. S. T.

25 Mai, Skanderborg. Gert Rantzov om, at Hertug Ulriks Kammer, der nu er færdigt, skal overdrages med det røde Klæde, der tilforn var i Kongens og Dronningens Kammer, var der ikke nok, maatte han udtage det andetsteds.

Der medfulgte Brev til Hans Spegel om at købe Kalk. S. T.

11 Juli. Brev til Kjøbstæderne om Muurmestere at sende til Kronborg :

Thisze Efterschreffne kjøpsteder finge breffue om nogen Muremestere Adt skulle forsønde thill Kroneborg. Vt sequitur.

Sielland:	Juttland:
Kiøpnehaffn	Riibe
Kiøge	Kolding
Roskillde	Horszens
Kallundborg	Aarhusz
Slagellsze	Randers
Nestuidt.	Olborg
Skone:	Wiiborg.
Mallmøe	Fyen:
Landtzkrone	Othsensze
Lundt	Nyborg
Simmerszhaffn	Assens
Ydstedt	Medellfar
Wee	Suinborg.
Hellsingborg.	Stege.
Lolland och Falster:	
Nykiøping	
Stubbekiøping	
Nagskouff.	

Frederich etc.

Wor gunst thillforn. Wiider, effther som Wij haffue vnderhender thenne bygninge her paa wortt Slott Kroneborg, huileken wij gierne nu medt thedt første wille forferdiget och fulddreffuen, Och wij thill thesz behoff behøffue nogne flere Mure Mestere och Murkarlle, Tha bede Wij Ether och wille, Attj strax, Ansehendis thette wortt Breff, Forschaffer hiid wfortøffuidt alle the Muremestere och murkarlle, som findis ther vdj Ethers Bye, aldels ingen vndertagen, Saa adt the Jligen vden ald forsømmellsze eller vndtskyldinge Dag och Natt wspardt kunde thiid fremkomme paa for^{ne} forehaffuende bygninge her sammestedt adt tillhielpe ad Arbeide och thend forferdige, Wij uille lade giffue thennem thilbørlige Arbeitzløn, Effter som thett sig bør, Och Attj medgiffuer thennom, som j vdi saa maade fremsender, ethers schriffuellsze thill wor Leensmand her paa Slottidt, Osz Elsk^e Gert Rantzow, wor Mand och thiennere, ther vdj formeldendis huer wiidt sit nafn. Ther medt skier wor Alffuorlige uilge och befallinge, thj lader thedt ingenlunde.

Schreffuidt paa wortt Slott Kroneborg thend xj Jullij Aar etc. Mdlxxxiiij.
S. T.

28 Juli, Frederiksborg. Gert Rantzov om at handle med Steenhuggerne om den Steen at hugge, som behov vil gjøres til det store Taarn, der som Kongen vil have sit Dreer Kammer og anden Værelse. Kan han blive enig med dem om en Betaling af 1600 Dal., da kan han slutte Accord og lade Arbeidet gjøre. Ligeledes anmodes han om af Tolden at lade betale det Værk til Vandet at udføre af Gravene, imidlertid den Bygning paa den Postei, som endnu arbeides

paa, haver været udi Bygning, efter den derom sluttede Accord.
S. T.

28 Juli, Frederiksborg. Gert Rantzov om at lade Henrik Kleinsmed gjøre Jernbaand til de store Viinfade liggendes udi Kjelderen paa Kronborg, ligeledes da der til det Huus, som nu opføres, behøves en Deel Smedearbeide til Vinduer, Døre, Hængsel, Laase etc., at accordere med ham, for at faae det saa billigt, muligt er. Henrik Kleinsmed havde forlangt samme Betaling, som for lignende Arbeide til de andre Bygninger var givet ham, men som Kongen synes nu at være noget for meget.
S. T.

28 Juli, Frederiksborg. Lydloff Petersen, Bøsseskytte paa Kronborg, faaer aarlig 40 gamle Dal. for at sørge for Vedligeholdelse og Reparation af alle Lysekroner, Lysestager, Brandjern etc., som er paa Kronborg, saavel i Salen som andetsteds. Nyt Arbeide skulde derimod betales ham særskilt. S. R.

29 Juli, Frederiksborg. Tolderne om at betale Kleinsmed Niclas Herman, der havde haft Bestilling paa et Jerngitter om Posten paa Kronborg, hvilken Bestilling senere var tilbagetaget, hvad han siger imidlertid, at han allerede havde udført af bemeldte Gitter. S. T.

23 August, Kollekolle. Gjertrud Hans Rossenous fik Brev om 6 à 8 Sk $\overline{\text{fl}}$ Kobber at købe og sende til Helsingør til Kronborg Bygnings Behov. S. T.

29 August. Søren Christensen, Stadskæmner i Kjbh., 100 Dal. paa Regnskab for Muursteen, der vare leverede fra Kbhvns Byes Teglggaard til Bygningen paa Kronborg. Den 18 Septbr. ligeledes 200 Dal.

30 August, Frederiksborg. Lauge Beck om, da Kongen havde tilskrevet Christoffer Valkendorf om at sende saa mange Muursteen, muligt er, til Kronborg, men det kan hændes, at Vind og Veir forhindrer Tilførslen søverts, da at være forberedt paa at lade Kongens og Kronens Tjenere til Roeskildegaard, som boe nærmest Kbhvn., hjælpe med hver at bringe eet Læs Steen til Kronborg. S. T.

30 August, Frederiksborg. Tolderne om, da Jørgen Laubenwolff, der havde gjort det Kobberværk til Posten paa Kronborg, fordrede hos Kongen en Summa Penge, han endnu havde

tilgode, at undersøge nøie denne Sag, og, hvis hans Fordring er rigtig, at betale den af Tolden. S. T.

8 Octbr. Christoffer Valkendorf om en Kumme til Posten.

Frederich.

W. s. G. T. Wiider, att wij tilskicke ether her hoes en Skabelun aff en Kompt, wij tiill en post wille haffue giort, Bedendis ether och naadigst begere, Atti forschaffe wor boszestøber, Mester Gert, saa megin meszing, som hand ther till behøffuer, och hannum tilsiger, hand ther epher mett thett første forethager, thersom hand ellers kand, samme Kompt paa thett Konstligst att giøre vdi form och lenge, som thette fortegnit er. Fra thett graat er anstregen, huilchit] schall were Steene werck, och siden op och gantz vd saa megit, som er met guld faruit, och thett paa the wandhuller och poster och anden form och maner vdi alle maade, som bemelthe Skabelun vduiszer, och wille hoes hannom befordre, hand thett mett thett forderligt och mueligt, som schie Kand, forferdiger. Ther mett etc.

Actum Kroneborg thend 8 Octobris Aar 1584. S. T.

16 Octbr. »Dro ieg tyl kronbor igent, samme dach fortychget ieg met büchmesster dette huss for 6 tussen daller.«

(Fr. 2 Almanak.)

Fortingningen med Bygmester v. Oberg lyder saaledes:

Wii Frederich thennd Andenn etc. Giøre Alle witterliggt, Att wii nu Naadigst haffue giordtt thenne Epher^æ forthingning och Affskied mett wor Bygmester Osz Elskl. Anthonnis von Oberg Om, hues Som End nu Rester, huad hanns Handtuereck Belangendis, att skulle forarbeydis, Enthenn Dønnickis Eller muris Eller Anderledis giøris her paa wortt Slott Kroneborg Och paa Woldenn och Posteyeen her Sammestedtz, Saa att hand først och mett thett fordeligste skall fuldferdige giøre Aldt, hues som End nu fattis paa thett Husz, som nu Arbeidis paa, Enthenn Att mure Eller Dønnicke. Jndenn husze Eller wdenn husze, Jntheitt wnderthagitt. The Thue Thornn paa huer Ende aff samme husz mett Thrapper, Skorstenne och gauffler, Begge Wectergange om for^æ Husz mett Klinckert och Seementt, Thiszligistt ochsaa Huad som Er att flore paa for^æ Husz, bode wdi kamrene och paa loffthed, Huor som att floris behoff giøris, Eller och huad som skall Steenleggis, Oc huad anditt ther er, were Eller forfalde kannnd, Som paa Eller till samme Husz att skulle muris, Eller dønnickis, Eller J Audre maade forarbeidis, Thett mett yderste thro och flid att skulle]aldellis forferdige. Sammeledis ochsaa att skulle ferdig giøre aldingist och paa Alle steder frann thend første Portt aff och Emellum the fire porthe, Ligesom wii thett selff wille haffue, Saa och vdi thennd Store Rundeelle, nu Er byggett, Thennd wnderste deel lade Anuerppe och huid giøre Och thend Øffuerste deell Dønnicke och tillfly paa the bedste maade. Jtem Ett liditt Wagththusz att opsette wed the fire Porthe lige som thett anditt, ther Allerede staar, Ther nest ochsaa att skulle legge thend ganske Posteye mett Sement och Klinckert Saa well som och Woldmurenn offuer Alle huelinggerne, hvor Be-

hoff giøris, Saa att the Ere och bliffue well foruarede. Ochsaatthett Lysthusz att skulle opsette paa thend Nye Posteye ligesom thend paa Strand Postienn, Jtem och att skulle giøre En Rende Aff god sterck Muer, Som Wanditt kannd haffue sinn wdfloed Aff. Sammeledis allt Brystwertitt att skulle opsette och fuldfærdig giøre lige som thend, ther Er Allerede opsatt och færdig. Thernest ochsaatthett att skulle giøre wor gang fuld vdfærdig med thennd Porthall paa Posteienn Och wor himmelig gang Att skulle J lige maade, hues ther paa End nu fattis, Huelfue, paa bedste maade Dønnicke Och offuer Allt Røddelig och fuldfærdig giøre, Saa och ther, som mand gaar først wd aff samme Himmelig gang, Att skulle legge mett Klinckertt och Seementt Jndtill Stackecht. Jtem Och Alle Skillerum J begge Huelfninger att skulle færdige giøre, Skall hannd och Ald thennd Brøstwertenn wdenn for Slotted frann thennd store steenn och Jnd till gangenn færdig giøre, Och huad mere wdi thennd Nye bygning behoff Er att giøris Och Jcke Er her wdi formelditt, Skall for^{ne} Anthonius Dog I lige maade forarbeide och forferdige, Och haffuer hand wnderdanigst loffuitt, tillsaggt och siig forplichthett Aldt samme Arbeid Aldelis paa Egne omkostninge, baade mett Muremestere, Steenhuggere, Som behoff giøris hosz Muremestere att holdis, Item Dønnickere, Plidtzfolck mett Plidtzfougitt, Plidtzfolcks Skriffuere Eller Andin Folck, som hand ther till skall och will bruge, med største flid och windskibelighett och paa Allerbedste maade att wille och skulle Indenn Scti Hanns Dag nu først kommendis vdi thett Allersenniste Saa forferdige, Att thett aff Andre forfarne byggemester Eller Muremestere, Som ther till kunde komme Eller bliffue fordritt, kand kiendis for gott och bestendigtt Arbeide, Epthersom hand will Andtsuare och stande ther fore till Rette, Om hanns brøst befndis. Hues Steenn och kalck, hand behoff haffuer till samme Arbeide, skall hannd self her for slottid lade anname, Menn hues leer och Sannd belannger, som ther till kand behøffuis, thed wille wii lade hanum opføre paa wollen. For aldt for^{ne} Arbeide paa Egne Omkostninge, Epther som foruit staar, att giøre och forferdige haffue wii beuilgitt, Loffuitt och tillsaggt Och nu mett thette wortt obne Breff Beuilge, louffe och tillsige Att wille Naadigst giffue och fornøye for^{ne} Anthonius von Oberg offuer allt och vdi Enn Summa Sex Thusind Daller, Enn Ehero kledning och Monnitz pendinge paa sin personn, saa som hannd till thesz hafftt haffuer, Emedenn samme Arbeide paastaar, Och wille wii aff for^{ne} Summa pendinge, Epther Handenn som samme Arbeidhaffuer fremgang, Och naar Arbeiditt offuer allt bestendiglig gjordtt och forferdigitt Er, Tha, hues ther aff till thend thid kannd hanum Restere, Aff wor Thold her sammestedt Naadigst lade hanum forlegge, fornøye och Affbethalle, Att wii thett saa mett for^{ne} wor bygmeister forthingitt, forhandlitt, Naadigst beuilgitt och foraffskieditt haffue. Thesz till Windiszbyrd haffue wii laditt Thrøcke wortt signett paa thette wortt Breff.

Actum Kroneborg 16 Octobris Aar mdlxxxiiij. S. R.

25 Octbr., Kronborg. Peder Echer, Hofskrædder, aarligen att forfærdige en Klædning for Vagtmesteren og Profossen paa Kronborg ligesom de, Drabanterne pleie at bekomme. R.

28 Octbr., Kronborg. Lauritz Nielsen ansættes som Degn og Kirketjener paa Slottet Kronborg. 8 gamle Daler, 10 Al. Engelsk og Foerdug til Klædning, 5 Al. Sardug, 5 Al. Lærred og 4 Daler til Kostpenge (maanedlig). S. R.

27 Novbr., Frederiksborg. Gert Rantzov om en Vandki-ger, der sendes til ham for at kunne lægge Renderne, og som muligen kunde blive der for at have stadigt Tilsyn dermed. Gert Rantzov skal accordere med ham derom og lade Kongen det vide, at hans Bestillings Brev da kan blive udfærdiget. S. T.

1 Decbr. Fortingning med Peter v. Brøßell om Steenhug-gerarbeide til Kronborg :

Wii Fr. 2. Giøre Alle witterligt, Att, Epthersom wij nu wed Osz Elskel. Giert Randtzow, wor mand, thienger och Embitzmand paa wortt Slott Kronneborg, haffuer laditt handle och forthinge mett thenne Breffuiszer Petter von Broszell, Steenhugger, paa hans Egenn omkostninge och wnderholding att skulle forethage, hugge och forferdige Eptheræ Arbeit wdi Steenn till Bygningen paa for^{ns} wortt Slott Kronneborg, Som Er først En Skorsteenn aff huggenn Steenn Offuen Offuer Hogborne Førstindis wor kiere hustruis Kammer, Som Herthug Jndenns aff Meckelborgs Gemach skall werre; Noch Fem Skorstenne, Som skulle forferdigis och leggis mett Berger steenn och lister omkring; End alle the wyndue vdi wor Windellthrappe Och wdi thett Runde Thornn op till Hogbr^{ne} wor kiere hustruis gemach mett huggen steen Att Jndlegge och ferdig giøris; Item Hues lister och Piller, som fattis paa huszitt Jndenn till gaardenn, skall ferdig giøris bode offuen och Nedenn mett Anditt, hues ther paa fattis; Jtem Enn Kiellerhals att ferdig giøre mett thrappenn wdi Smørkiellerenn wnder Gallrindenn; Jtem Tre Skorstenne att ferdige giøre mett huggenn steenn, Thend Enne wdi Hogbr^{ne} wor kiere hustrues Kammer, Thennd Anden wdi Skriffuerstuffuen och thend thredie wdi Fadebursz stuffuen att forhøye op Egiennum thagitt mett huggennsteenn; End the mursten, som fattis wnder Rendenn vdi Wechtergangen paa pladtzen till Borgegaardenn; Jtem En Skiermschiltt offuer huszpillerenn paa wor Trappe; Jtem En dør gericht Jndenn och wden Rent mett huggen steenn lige saa giordtt, Som thett Andit, ther staar hosz thett store Thorn, som mand gaar till wechtergangenn; Jtem att hugge och ferdig giøre Saa mange astrag, som Endnu behøffuis att giøre wdenn for wortt och Hogbr^{ne} wor Kiere hustruis Cammer; Jtem saa mange Astrag, som behoff giøris vdi wortt Kiæckenn paa thett store wortt Thorn; Jtem wdi brøggers och Bagers och Att forhugge saa mange Astrag och att legge, som ther behoff giøris; Jtem Selff att holde the Thuo Steenhuggere, som Bryder steenn offuer J Steengraffuenn; End skall thuende smaa gauffle giøris paa wortt Thorn mett Listernne wnder; Noch Ett Lysthusz paa thend nye Ridder Postie mett En Skorsteenn vdi, Reentt huggenn baade Jndenn och wdenn mett thed munster, som paa thend Andenn Rund-

deell staar, och gullitt mett huggitt astrag lige wnder thett munster, som thett Anditt husz bode Jndenn och wdenn; End ett wachthusz Att giøre, som skall staa thuertt offuer thett Anditt, som ferdigt er giordt, Och were wnder thend same maade och skick, som thed Annditt; Jtem Ald Steenn att tillhugge, som till Brøstuertz behoff giøris offuer allt paa thennd Nye Runddell frann thett sted, som Brystuernitt nu Slipper Och till som thett wedthager, vdi Alle maade Epthersom thend Anden brystuern Er; Saa och thennd brystuernn paa thend wor forborgene gang paa bode sider Jnd till thend gambell mett sinne lister och fuldferdighett; End Brystuernn att forferdige paa thend siide wiid thend store steenn Jndtill thend lille Runddeell, Epther som thend beseglitt och wnderskreff^{ne} Seddell, hand ther om fran sig giftuitt haffuer, formelder och wduiszer, — Tha haffue wii naadigst loffuitt och tillsagtt och nu mett thette wortt obne breff loffue och tillsige for samme Arbeyde till gode Reede att wille lade gifue och fornøye hanum Thuo Thuszing gamble daller, Huilcke wore Thollere wdi wor Kiøpsted Helzsingøer paa wore wegne skulle hanum Aff Thollenn samestedtz, Epther handenn och som hanns Nottorfft fordrer och Arbeyditt haffuer fremgang, fornøye; Och Epther wii mett En Anden, wor Steenhuggere Hermand, haffuer J lige maade forthingitt Ett Anseentlig Arbeide, Tha wille wii thenum huer Saa well for^{ne} Petter von Broszel Som for^{ne} Hermand haffue Allifuorlig foreholditt och strengeligen forbøditt, att the Jcke skulle locke arbeit folcked fra huer Andre Enthenn himmelig Eller obenbarlig, paa thett wortt Arbeid Jcke skulle bliffue forsommitt, Eller och the thett till wndskylling skulle haffue att foruende, Om thett for theris forsommelsze offuer Rette thid forholdis Och for andenn wbeyleyghett ther offuer Jndfalde kunde, Saa frambt thett bespørgis och nøygachtig beuiszis Kannd, Tha skall thend, thett giør, haffue sig wor høygiste Wnaade och straff ther fore att formode Och Offuer thette miste sinn Bethalling, Att wii thett saa om for^{ne} arbeit mett for^{ne} Petter von Broszell forthingitt, Beuilgitt och Affskeditt haffue, Thesz till windiszbyrd haffue wii laditt thrøcke wortt signett paa thette wortt Breff.

Actum Frederichsborg 1 December A^o 1584. S. R.

1 Decbr. Fortingning med Herman Gierdtsen om Steenhuggerarbeide til Kronborg :

Wij Fr. 2. Giøre Alle witterligt, att, Epthersom 'osz Elskel. Giertt Randtzow, wor mand, thienner och Embitzmand paa wortt Slott Kronneborg, haffuer nu paa wore wegne giordt En handell och forthingning mett thenne Breffuiszer Hermand gierdtzenn, Steenhugger, om nogenn arbeide till bygningen paa for^{ne} wortt Slott Kronneborg paa hanns Egienn omkostning och wnderholdning att skulle forethage, hugge och forferdige, Som Eptherfølger, først paa wortt Thorn, som skall staa op offuenn Rendernne, och theris Eerckethrue, som Er offuer Petter von Brøszells forthingthe Arbeyde, Epther thett munster, som Er paa wor thend store windelthrappe mett En skorsteen wdi, Och skall Reenhuggis bode Indenn och wdenn; End Siuff Thag wyndue och gaufflenn mett och Rentt huggitt bode Jndenn och wdenn, Och the Siewanghe allt Reenhuggitt bode Inden och vdenn; Huer Thag uyndue xiiij fod bred, och wnder thagitt xxiiij fød høyggt, Och wdenn thagitt skall were

wngeferlig vj fod mindre Eller mere wnder Knoppe, Epther som thett will skicke och paszomere sig; Jtem Dronningen Thornn End Ett gemach høyger were wnder wechtergangen mett lister, Render och Eerckethrue, Ther Epther skall thett ferdig giøris mett wechtergang och Alle sidtz lige som thed Andit lille Thornn, som kallis Kackelborg, Reentt huggitt bode Indenn och wdenn mett Trappe och Allt; Och Att thette for^{ne} att forferdige, hues steenhuggere Arbeide Er belangende, wnderthagitt hues mett blye att forfeste Jeren kramperne mett, Thed skall mester Anthonius lade forferdige, Epther som thed wnderskreffuen Seddell, hand ther om frann siig haffuer giffuitt, formelder och wduiszer, Tha haffue wij naadigst loffuit och tillsagt och mett thette wortt obne breff loffue och tilsige for same Arbeide Epther handen, som thett gaar for siig, och Naar thett Er allt forferdigitt, som thett siig bør, till gode rede att wille lade giffue och fornøye for^{ne} Hermand gierdtzen Ett Thuszinde, Otte hundrede gamble Daller, huilcke pendinge wore Thollere wdi wor Kiøpsted Helszingøer paa wore wegne skulle hanum aff Thollenn sammestedt fornøye. Och Epther thi etc. [Ligesom Contracten med Petter v. Brøszell].

Actum Frederichsborg 1. Decembr. 1584. S. R.

2 Decbr., Frederiksborg. Christoffer Valkendorf om at lade gjøre 2 Sæt Kjøkkentøi, hvoraf det ene kunde være i Kjøbenhavn, det andet paa Kronborg, saa at Kongen ikke behøvede at flytte saadant Kjøkkentøi med sig, naar han reiste fra det ene til det andet af disse Steder. (Lister paa dette Kjøkkentøi findes hosføiet.) S. T.

7 Decbr., Frederiksborg. Gert Rantzov om at skaffe Klein-smed Henrk 6 Sk $\overline{\text{H}}$ Jern til Baand om de store Viinfade, saa at samme Arbeide maa gaae for sig. S. T.

23 Decbr. Hans Lindenov om Bergensteen at forskaffe og sende til Kronborg:

W. G. T. Wiid, Att wii endnu behøffue thill wor Slott Kroneborg Aff thennd Bergenstien, som brugis thill Skorsteenn, Thi bede wii thig och wille, Attu Forschaffer osz Aff samme steen saa møgen, som ett Skib paa xl Lester kunde drage, Och thend epher Handenn, med thett allerførste skie kand paa for Aaritt, Enthen med huis Skibe, som ther fra Segler, thill ballast paa samme Skibe Forschicker thill Kroneborgh eller och Frachter Skibe ther thill, thend kand fremføre, Saa thend wist och wførsømmit paa for Aarit maa thid komme. Ther mett etc.

Actum Anduordschouff thend 23 Dec. 1584. N. T.

1585.

7 Febr., Frederiksborg. Christoffer Valkendorf om til Pæle, der skulde nedsættes foran Steenkisterne, at de ikke skulle skades af Iis, at forskrive fra Norge, Bleking og Gotland 100

Tylter 15 à 16 Al. lange Træer og siden, naar de kunde være huggede, lade dem hente. Ligeledes, saasnart Søen bliver aaben, sende Skibe efter Gullands-Steen, at Arbeiderne paa Kronborg ikke skulle opholdes til Skade og stor Omkostning. S. T.

18 Febr. afgaae Breve til flere Lehnsmænd i Norge om Tømmer at nedsende til Frederiksborg og Kronborg Slottes Bygnings Behov.

2 (9?) April. Tolderne om Rothgieterens Tilgodehavende for Brønden:

Frederich.

W. G. T. Viider, Att thend Rottgiezer aff Nørenberg, Som haffuer giort thend Brøndwerck paa wort Slott Kroneborg, haffuer vnderdanigst ladet giffue Osz thilkiende, Att hannum End nu schall Restere och thilkomme hoes Osz En Summa pendinge, Aff huis hand haffue schulde for samme Arbeit. Thi bede . . . [at betale hans Søn, der kommer paa Faderens Vegne, baade dette og nogen Reparation, G. Rantzov havde ladet foretage ved Brønden].

2. (9) April 1585. S. T.

15 Mai betalt Claus Huidt, Guldsmed og Borger i Kbhvn, 2 Dal. for 2 Kobberplader, han forgyldte med K. M^s eget Guld, som skulde opslaaes paa Kronborg Slots Port.

27 Juni, Frederiksborg. Frederik Leiel, David Hansen, Morten Jensen og Niels Henriksen, Toldere og Toldskrivere i Helsingør, at betale en Sadelmager af Kjøbenhavn for en Deel Arbeide til Rustvogns Hestene, som ere brugte til Bygningen paa Kronborg Slot. R.

11 Juli, Frederiksborg. Jørgen Brenner Bestilling som Seiermager —, aarlig 30 Dal., 4 Dal. Kostpenge maanedlig og en Hofklædning, — derfor skulde han besørge Reparation etc. af alle de smaae Seierværker, der staae paa Kronborg Slot (nyt Arbeide betaltes særskilt) og daglig stille det store Seierværk paa Slottet, at det altid ganger ret efter Solen. S. R.

31 August, paa Jagten udi Merren. Gert Rantzov fik Tilladelse til at antage 5 Spillemand, der ere ankomne til Kronborg (20 Dal. til Besoldning, en sædvanlig Hofklædning og deres Kost paa Slottet), hvis de vare bedre end de Huusmænd, der vare der. 2 af disse skulde sendes til Frederiksborg. S. T.

28 Septbr. Gert Rantzov om Kirken:

Frederich.

W. G. T. Wiid, Att Epthersom thu Lader Ehrindre om, huis som paa the Pillere Saa och vdi Andre maade vdi Kirckene ther paa Slottit schulle for Arbedis, Att wij ther om wor Naadigste wilge och Mehening, huorledis wij thett wille haffue giort, wille thig thilbiude, Tha bede wii thig och wille, Atthu mett thett Allerførste Lader fore thage Att thilhugge Pillerne mett Rieffer, Som thett paa thett Sierligst och beste maade giøris kand, Och Atthu i Liige maade hoes Suedkerne forordner, Att the foer thage thett threuerck, Som wdi Kirckene Arbedis schall, Att giøre och for Arbede, Epther som wij thilforn ther om thallit och Angiffuit haffue, Och thilsiger, Att the samme Arbeit paa thett flitigste og bedste maade, som the giøre Kunde, giører och for Arbiid, Att thett ochsaa mett thett fordligst Kunde bliffue forferdigit. Ther mett etc.

Actum Anduorschouff thend 28 7bris Aar 85. S. T.

28 Septbr. Gert Rantzov om Tapeterne:

Frederich.

W. G. T. Widt, Att Osz Elskel. Thyge Brahe thill Knudstrup, wor Mand och thienner, Vnderdanigst haffuer Ladit giffue Osz thilkiende, Huorledis Att hand haffuer wdi Sinde Att wille Lade nogett Synderligt vdga om fremfarne och Afgangne Koning vdi Dannemareck Epther thend Maner, ordning, Contrafeye och schick, Som paa thett Thapetzerij, wii haffue Ladit giøre paa wor Sall ther paa wort Slott Kroneborg och forordnit, Vnderdanigst therefore begierendis, Att wij Naadigst wille vnde hannem Att motthe bekomme fremfarene Koningers Contrafel, Epther som the ther findis Aff Conthrafeiett, Huilckit wii hannem Naadigst icke wille benechte, Bedendis thig therfor och wille, Att naar hand thig ther om besøgendis worder, Thu tha befaller wor Conthrafeyer ther sammestetz, Att hand mett første Leylighed mett fliid Affritzer Alle Koningers Conthrafeier, Epther som the paa bemelthe Thapetzerij Ere forordnit och forefindis. Thisligist bestiller Att Affschriffuis the Dansche och Thydske Rim, Som ther om giortt er, Och for^{ne} wor Contrafeje Er thilstillitt, Att for^{ne} Thygge Brahe thes bedre sig ther Epther Kunde haffue Att Retthe. Ther mett etc.

Actum Anduorschouff thend 28 7bris Aar 85. S. T.

29 Septbr. Gert Rantzov om Bygningen paa Kronborg, der næsten er færdig:

Frederich.

W. G. T. Wild, Att som thu om wor bygnings Leylighett Vnderdanigst haffuer Ladit giffue Osz thilkiende, Att ther mett haffue haffdt themmelig fremgang, Saa Att nu huad Snedker Arbeit, Muremester Arbeit, Dønnicker, Mallere Arbeit, Kobbertheckning belanggendis Er paa thett neste Aldellis ferdig, Saa thu therfor for gott Anseher Same Slags handtuercks folk Att Lade Affthacke paa nogle faa ner, Som Kunde och schulle brugis ther wid Slottit mett huad Smaa pluch Arbeit, Som forfalde Kunde, Vnder

hvilcke thu thend Ene Kaaber thecker haffuer Affthackit, thend Anden beholder thill thett Arbeidt, Som nu Er thilbage Staaendis, Thisligist thend Maller Claus och thend Dønnicker Pether Ochsaa schall haffue Affthackit, Mehener ochsaa, Eptherdi Dagen nu Kortis io mere och mere, Att therfor Snedker Arbeidt, Som vdi Kircken schulle giøris, bedst Kunde opstillis thill thend thiid och Leylighett, Att Kunde Affthackis paa En, thoe Eller thre Suenne ner, Som Jesper Snedicker hoes Sig Kunde beholde, Huor om thu vnderdanigst Jndstillir thill wor bethenckende och Naadigst Ercklering. Tha haffue wij Osz Althingist naadigst Ladit well befalde, huis thu Osz i Saa maade haffuer Ladit forstaa och thilkiende giffue, Bode om wor bygnings fremgang och om thett handtwercks folckis Affthackning, Som nu mere wid Arbeidett icke behoff giøris, Meden om thett, Att huis Snedcker Arbeidt, Som wi wille haffue forethagit och giortt vdi Kircken, schulle opholdis thill paa for Aarit och Snedckerne Aftackis, Therom haffue wij thend bethenckende Att befrøchtendis Kunde were, thersom the Snedcker och Bildsnider, som nu Ere ther wdi bestilling och thienist, bleffue Affthackit, Skulle the Eller thieris Liige paa for Aarit icke saa well were widt handen Att bekomme, Offuer thett saae wij och gantz gerne, Att samme Arbeidt saa well som thett Andett Kunde mett thett forderligst bliffue giordt, Och J saa maade foræ wort bygning ther paa Slottit bode mett Jndbygning och Vdbygning, Epther som wij Osz ther om haffue foresett, Att Kunde bliffue En gang mett Alle forferdiget, Sehe therfore for gott An, Att Snedkerne bliffue wdi thieris bestilling och thiennist, Och thett Arbeidt, som vdi Kircken giøris, schall mett thett første forethagis, Epther som wij thig ther om thilsch^{uit} haffue, Och Att the Enthen Kunde wid Liusz forlengte Dagen och theris Arbeidt, Eller thett vdi thigning Dagens Leylighett mett thennom Att Kunde berammis och Achtis. Thi bede etc.

Actum Anduorschouff thend 29. Septembris Aar 1585. S. T.

22 Octbr., Antvorskov. Tolderne om at betale 111 Sk[℔] Jernkugler til Arkeliet paa Kronborg. Ligeledes bestille og betale 20 Sk[℔] halve Kartove-Kugler, rødt Klæde til at overdrage nogle Kamre og Gemakker med, saameget rødt og gult Klæde, som behøves til 12 Pligtskarle, som Vi ville have eens klædte og holde der paa Slottet Kronborg. S. T.

1586.

29 Januar, Kronborg. Jørgen Brenner, Seirmager, faaar Lønnen forhøiet til 40 Dal. S. R.

29 Januar, Kronborg. Tolderne at give Bygmester Antonius v. Obergren 100 Dal, som Kongen forærer ham, og Valentin Graver 100 Dal., fordi han havde fyldt de Huller, som vare imellem Brokarrene der for Slottet. S. T.

29 Januar, Kronborg. 5 Taarnmænd ansættes paa Kronborg Slot; de skulle Aften og Morgen til bestemt Tid, lige-

ledes før Middags Maaltid og Aftens Maaltid og ellers, naar de tilsiges at opvarte med deres Instrumenter og Spil, lade sig høre og bruge. Mesteren skulde have 30 Dal., de andre 4 hver 20 Dal. samt 10 Dal. for Hofklædning. S. R.

29 Januar, Kronborg. Didrik Thønnesen ansættes som Muurmester at have Tilsyn med Bygningen hans Profession belagende, 1 à 2 Gange eller flere, især i Regnveir, at gaae op paa Gallerierne paa Slottet, paa Lofterne og paa alle Taarnene, Runddelene og Hvælvingerne og alle andre Steder, hvor tænkes kan. Aarlig Pension 50 Dal., istedetfor Hofklædning 10 Dal. Naar han arbeider hver Dag 12 β . S. R.

29 Januar, Kronborg. Lignende Bestilling for Henrik Petersen paa 30 Dal. S. R.

29 Januar, Kronborg. Lignende Bestilling for Paaske som Tømmermand, 60 Dal. og 10 Dal. for Hofklædning, 10 β daglig naar arbeides. S. R.

29 Januar, Kronborg. Lignende Bestilling for Thomas Billedhugger, 40 Dal. og 10 Dal. for Hofklædning, 12 β daglig naar arbeides. S. R.

29 Januar, Kronborg. Lignende Bestilling for Bernt Kobbertækker, 20 Dal. og 10 Dal. for Hofklædning, 8 β daglig naar arbeides. S. R.

29 Januar, Kronborg. Lignende Bestilling for Bernt N. som Muurmester og Steenhugger, 30 Dal. og 10 Dal. for Hofklædning, 8 β daglig naar arbeides. S. R.

29 Januar, Kronborg. Evert Sigvardsen Kandestøber Bestilling ved Kronborg at have Tilsyn med Brøndværket samt støbe de fornødne Render. Aarlig Pension 70 Dal. S. R.

29 Januar, Kronborg. Ligeledes ansættes 12 Pligtskarle til alt forefaldende Arbeide, — aarlig 8 Dal., $6\frac{1}{4}$ Al. rødt og guult Engelsk og 8 Al. Foerdug samt Underholdning i Borgestuen paa Slottet. S. R.

29 Januar, Kronborg. Jesper Snedker ansættes paa Kronborg, han skal have Tilsyn med alle Gemakkerne, reparere Alt, hvad der henhører til hans Profession, andre Mangler, der ikke høre til hans Profession, skal han lade Lehnsmændene vide, ogsaa have Tilsyn med Tapetseriet, der er gjort til den store Sal, lille Sal og andre Gemakker, og holde dem rene og i god Forvaring — derfor aarligen 200 Daler. S. R.

7 Febr. Jochim Leist om en Blæsebælg, Kongen vilde have fra Frederiksborg, men som Jochim Leist ikke vilde undvære.

Frederich etc.

Wor gunst thilforn. Wiid, Att som Wij thig haffue thilschreffuit om thend Blasbalck och Ambolck, Som Er wdj wor Segermagers Cammer ther for wort Slott Frederichsborg, Att schulle hiid schicke, Saa fornemme Wij, Samme Blasbalck icke End nu Att were fremkommen, menn thig Att haffue Suarit paa wor Schriffuelsze, Atthu thend therfra icke wille ombere, Epther Atthu En Anden thiid schulle wdj thet Sted Lade giøre En Anden, naar wij thiid komme och wille haffue ther En, Saa wilde wij gierne wiide, Om thu samme Blasbalck haffuer bekostitt och Aff thin Egen bethald Eller icke, Eller om thu En Anden schulle Lade giøre, Nar wij nogen wille haffue ther, Om thend tha Aff thitt Eller wort schulle bekostis, Eller om nogen thig thill wor formunder haffuer satt Att forskriffue Osz, huad wij Aff wört Egit wille haffue giort Eller Ladt, Thi wij holde thett therfore, Att Eftther wij Selff haffue Ladit bethalle och koste samme Blasbalck, maa osz were frij fore thend Att bruge Enthen ther Eller her, huor wij wille, Saa frijt som wij och mehene osz Att were gantz Frederichsborg och huad ther Er Eller thilligger hiid Att forandre, om thett Osz saa befalde, Vden thu haffuer thend bescheedt, Attu Er thilschickit Att were wor formynder Eller forualter, Att forskriffue Osz, huad wij giøre och Lade schulle. Thi Bede Wij thig och wille, Atthu for^{ne} Blasbalck Strax wforsømmit hid schicker, Wiiden- dis thig Entlich her Epther Att Retthe, Ther mett scher wor Befalling.

Actum Kroneborg thend vij Februarij Aar etc. 86. S. T.

1 April, Kronborg. Hans Conrad Brev om at være Kromand i Lundegaarden for Kronborg. S. R.

1 April, Kronborg. Tolderne om at forstrække Kromanden i Lundegaarden her for Slottet 100 Daler.

22 Mai, Kronborg. Christoffer Valkendorf om at gjøre Afregning med Jacob Seefeld for Leverancen af Kalk (fra Mariager). Til Kronborg var leveret 2733 Læster 4 Tdr. Kalk, til de andre Slotte Haderslevhuus, Koldinghuus, Skanderborg, Aalholm og Odense en stor Deel Læster, saa at han, efter at de 3000 Læster, han skyldte Kongen, vare fradragne, endnu fik tilgode for 1605 $\frac{1}{2}$ Læst. S. T.

23 Mai, Kronborg. Christoffer Valkendorf til Kronborg at forskikke 400 Alen rødt Engelsk til at overdrage Hertugen og Hertuginde af Meklenborg deres og andres Gemakker med. R.

13 Juni. Thomas Billedhugger Bestilling paa en Alter- tavle til Slotskirken:

W. Fr. Giøre Alle witterligt. Att wii nu Naadigst haffe Beuilgitt och giordt Enn handell och Forthingning mett thenne wor Breffuiszer, wor Thiener,

Thomas Bildthuger wdi saa maade, Att hand haffuer Loffuitt och tillsagtt Att wille och skulle, paa thett Allerflittigste och Konstrichst, giøre och Forferdige Osz Enn Althar Thauflle till Kirckenn her paa wortt Slott Kronneborg aff goed Allebaster Dudsteenn och Marmelsteenn, wdi Alle maade Epthersom thennd Patronn, hanum therom tilstillitt Er, wduiszer, och Bedre Och Jeke werre, Och Fløgenne till samme Altar Thauflle skall hannd Lade giøre Aff Thre, Thenum lade wdskiere och paa bedste maade Forgylde, Och skall hand self Forschaffe siig, paa Egne omkostning, Baade Albaster, Thudsteenn och Marmelsteenn, Och ald hues Andenn Deell, som till same Thauflle behoff Kannnd giøris, dog hues her Findis nogenn Allabaster, som Osz tillkommer, till for^{næ} Arbeid Kannnd were Thienlig Eller och Dudsteenn, haffue wii Naadigst beuiligitt hanum thett att maa bekomme; Sammeledis maa hand och Bekomme aff thend Dndtsteenn wdi wortt Land Skonne, Saa mөгitt hand behøffe Kand till for^{næ} Thauflle, Huilckenn Dudtsteenn wor Lenszmand paa wortt Slott Mallmøe skall lade Blotte, Och for^{næ} Thomis Bildthuger Self Siiden thenum lade Bryde och hiid Forskaffe, Och thette saa well Som alltt, hues till for^{næ} Thauflle giøris fornødenn, aldels paa sine Egenn Omkostning, Och haffuer hand tillsagtt samme Thauflle mett Allt tillflydtt, som thend bør att werre, Att skulle forferdige, Leffuere och Opsette Her wdi Kirckenn Jndenn Pindzdag nu først Kommendis A^o 87. For for^{næ} Arbeid och Thauflle haffue wii Beuiligitt och tilsagt Att wille Lade giffue hanum hallff Femthende hundritt daller, Huilckenn Sum pendinge hanum aff wor Thold her wdi Helsingør, Epther handenn som Arbeiditt gaar for siig, skulle fornøygis, Och naar for^{næ} Arbeid och Thauflle ganske och Aldels Bliffuer Forferdigitt och opsatt her wdi Kirckenn, Tha skall hanum allt, hues som Aff for^{næ} Sum Kannnd Eptherstaa, Aldels bethallis och affleggis. Bedendis och Biudendis therfore etc.

Giffuitt paa Kronneborg thennd 13 Junnij Aar 1586. S. R.

23 Septbr. Efter Hans v. Andorffs Ordre 2500 Klinker til Kronborg.

17 Octbr., Gietzgaard. Gert Rantzov om fra Gulland at hente Render til den Post i Staldgaarden ved Lunde haven at indlede. S. T.

3 Decbr., Haderslevhuus. Kirken paa Kronborg var belagt med Gullandske Astrag, sorte og hvide. S. T.

17 Decbr., Haderslevhuus. Tolderne om, at Gert Rantzov skal fortinge med Malerne i Helsingør om paa egen Omkostning at male og færdiggjøre Kirken paa Slottet Kronborg, med Antonius Bøsemager at gjøre Kongen 100 lange Rør og Nicolas Kleinsmed 100 Hellebarder. S. T.

17 Decbr., Haderslevhuus. Evert Sigvardsen ansættes at tage vare paa Lysekronerne og Lysestagerne paa Salen og i Gemakkerne paa Kronborg. Derfor 30 Daler aarlig. (Nyt Arbeide betales særskilt). S. R.

1587.

10 Mai, Koldinghuus. Gert Rantzov. Som Du og underdanigst lader give Os tilkjende, at hvad Snedker-Værk er belangendes udi Slotskirken, der paa vort Slot Kronborg skulle gjøres, skal paa det Meste være færdigt, og begjere at vide, hvad Malning Vi ville have malet paa Dørene for Alteret, enten Personer eller Historier, saa og hvad Historier Vi ville have malet paa de Døre for Orgelværket inden og uden, da stille Vi det til Dig selv, saa og bede Dig og ville, at Du lader dennem formale med hvad Historier af den hellige Skrift eller anden Malning, Du kan tænke og vide til hvert Sted og Leilighed beqvemmelig og sømmelig og kan være ziirligt. Sammeledes bede Vi Dig og ville, at Du og Kirkedøren paa det Smukkeste og herligt med Malning lader udstaffere, saa at det Ene saavel som det Andet kan være vel og ziirligt tilflyet. S. T.

6 Juli, Koldinghuus. Gert Rantzov om at udtage af Hvælvingen 10,000 Dal. og sende Kongen dem. (Nøglen var sendt til Gert Rantzov). S. T.

8 August, Silkeborg. Gert Rantzov. — Vid, at nærværende Friherre af Lichtensteen er kommen hid ind udi Riget at bese og forsøge, og udi samme Mening nu haver begivet sig did over til Vort Slot Kronborg. Og haver han for Os afskedet og tilsagt, at han vil gaae over alt og udi alle Gemakker og Steder der paa Slottet, baade oven og neden, førend han samme Dag vil fange Mad; thi bede Vi Dig og ville, at Du hannem fører og forviser paa alle Gemakker og Steder der paa Slottet, saavel under Hvælvingen som paa Huset, og haver Tilsyn med, at han fornævnte sit Løfte efterkommer. Og at Du, naar han gaaer op til Slottet, da lader 3 Stykker afskyde og iligemaade, naar han igien gaaer neder, og ville Vi, at Du paa Vore Vegne hannem udqvittrer af Herbergen der udi Byen. S. T.

13 August, Silkeborg. Gert Rantzov om til den Lade-gaards-Bygning at hente fra Gulland det efter hans Opgivelse bestilte Tømmer. S. T.

7 Septbr., Koldinghuus. Tolderne om at betale, hvad det maatte koste at inddige og grave et lidet Vænge, som kunde holdes 6 Køer udi, til daglig Nødtørf for Slottet, hvilket Arbeide Gert Rantzov har faaet Ordre at lade udføre. S. T.

7 Septbr. Gert Rantzov om Støbningen af Kanoner til Kronborg, den nye Vei til Hørsholm og en Vang ved Lunde-gaarden til 6 Køer m. m.:

Wor gunst thillforn. Wiid, att Eftthersom thu vnderdanigst haffuer la-dit giffue osz thillkiende, Att Wor bøssestøber Mester Gierdt skall haffue hafft forferdiget Et the støcker, som Wij haffde befallitt att skulle støbis thill Att brugis wdj Strickwernene, Och samme støcke, ther thett skulle Prøuis, schall were sprungen, Och ther hoes formeld, Att thett haffuer weritt mett the største, Saa thett icke haffuer kund regeris mett saa ringe folck, som Angiffuit wor, Och Attu Paa Wore Wegne nu haffuer hafft for^æ wor Bøssestøber hoes thig och Angiffuitt hannom wiidere om samme Skiøtt, Saa hand meener att wille støbe thennom, Saa huer kunde regeris Aff tho eller thre mand, Och som samme støcker will were fembtten och hueritt thill Stuff Schippundt, Att tha wille behøffuis och kiøbis kobber thill then-nom for thre thusindt thuohundrit daller, huor epther thu vnderdanigst begier wor Willge att wiide, huorledis wij ther mett wille haffue forholdet, Tha er therom wor naadigst meening, Att Wij thermett wille lade berøe thill widere beskedt. Som thu och wdj samme thin schrifuelsze formelder om thett, wij thig haffue thillschreffuitt, Att schulle thend Andeell aff thend nye Wey thill Hørszholm, som Støder Paa Kiøpenhaffns grundt, saauell som thett Andett lade giøre, Tha Efttherthj thu thig ther wdj saa hart besuer-ger, maa ther med (saa uid samme Andeell belanger) opstaa, thill Wij komme thiid ofuor Och sielff en maade eller Anden therom kunde forordne. Tizligiste eptthersom thu giffuer thillkiende, Att thersom wij icke wille were thillfridtz, att wdj thend Platz for Slottit, som thilforn Wor Sand, maa holdis en Sex kiør, som kunde were Wid haanden, Naar Wij war ther Paa Slottit, Att tha will giøris fornøden, Att wid Lundegaardt indthagis en Wong, som for^æ kiør kunde haffue thieris gang Wdj, Tha bede Wij thig och wille, Attu en Wong offuen wid Lundegaardt thill for^æ leilighett och brug Jndthager och mett grøfft Indgrøffthe och Inddige. Wij haffue thill-schreffuitt Wore Tholdere, Att schulle bethalle Aff Tholden, huis Ther Paa Anuendis. Eptthersom thu wdj lige maade vnderdanigst giffuer thillkiende, Attu haffuer forethagitt att lade hielpe och forbedre Welen wdj Lugudeherritt mett Steenbroer och i Andre maade, Och Att nogle Aff Adelens thienner skulle Weigre thennom wdj Icke att wille hielpe thill samme Weigs for-bedring, som Wore och Kronnens thienner Allrede giortt haffue, End dog thett er thieris gauffn och fordell saauell som menige mandtz, Tha thill-schicke Wij thig wortt obne breff thill alle och huer wdj for^æ herritt att skulle hielpe thill Weygens forbedring, huilchett thu thill thend Nøttorff haffuer Att lade forkynde. Wij schicke thig och her hoes wortt obne breff om the kroghusze Att skulle Affskaffs ther wdj Helsingborg leen, huor eftther thu thig kand haffue att rette, Och wille thett om for^æ bestillinger thig naadigst icke forholde. Ere thig mett ald gunst och naade beuogen. Be-falendis thig gud.

Actum Koldinghusz thend 7 Septembris Aar etc. 1587. S. T.

3 Octbr., Nygaard. Tolderne om at give Hans Matzen, Seiermager, 200 Dal. for det Seierværk, han har gjort paa Kronborg. S. T.

5 Octbr. Gert Rantzow om Lysthuset i Lundehaven ved Kronborg:

W. G. T. Wiid, att Eptherthi som thu vnderdanigst lader giffue osz thillkiende, att thett lusthus, som thu lader bygge vdi lunde haffue, mesten Paa Murwerck schall were ferdig, och beger Att Wiide, om the Piller, som schulle staa offuen Paa omkring Lusthussit, Om wii thennom Wille haffue giortt Aff Steen eller aff thre, som siiden kunde mett huitt Anstrygis; Tizligist beger Att Wiide, om wii gulffuene Vdi gemeckerne wille haffue floritt mett Steen eller och lagdt mett Deeller; Sammeledis om Wii Plätzen for Lusthussit wille haffue Lagdt mett huggen Steen eller och mett Andre Steene, — Tha bede wii thig, Attu the Piller ofuen om Lusthussitt lader giøre Aff huggen Steen, epther som the ere Paa thett Lusthusz ther Paa Woldenn. Sammeledis wille wii och, Attu Gulffuene Wdi alle gemecker lader legge mett Deeller, dog nest for Skorstenene mett Steen Wellforware; Saa och Plätzen for Lusthussitt lader belegge mett huggen Steen, epther som thett er Wed badstueehusitt Wid Frederichsborg, huilchitt wii herom thig naadigst icke forholde, Och thu ther Epther haffuer thig Att rette. Wii bede thig och naadigst begere, Attu wille bestille och forschaffe osz fran Dantzig nogle rett guode Ferske Aggurcker, Saa wii thennom mett thett første mueliggitt mue bekomme.

Eytou thend 5 Oct. 1587. S. T.

20 Novbr., Haderslevhuus. Bøsestøberen Mester Giert von Meerfeldt var død. Kongen ønsker Underretning, om han havde nogle af de Kobberstykker til Kronborg færdig. S. T.

18 Decbr. Gert Rantzow om Kirkens Decoration:

W. G. T. Wiid, att Wii aff osz Elskel. hans Butze (Buge), wor Bychszenmester, hans Vnderdanigst beretning komme vdi forfaring, Attu schall were wdi thuiffuell, om Wij wille haffue kircken ther Paa Wortt Slott Kronneborg formalitt Vnder Huelffningen och Vnder Suebogne Vdi Winduerne eller Jcke, Tha, Eptherthi thett er formodendis, Att Kirckenn ther aff kunde formærcknis, thersom thend Vnder Huelffningen bleff formallitt, Bede wii thig och wille, Attu thend vnder huelffning icke lader formale, Meden Paa thend Allersierligste och bedste maade, som schie kand, lader thend huidt giøre, och Attu Suebogne vdi Winduerne lader formale mett themelig och sierlig malning. Thermett etc.

Act. Hadersleff thend 18 Decembris A^o 87. S. T.

1588.

3 Febr. Gert Rantzow om at bygge et Badstuehuus ved Lysthuset:

W. G. T. Wiid, Att som thu nu haffue ladet bygge osz ett lysthus Vdi lundehaffue ther for wortt Slott Kronneborg, huilchitt wii formode epther

12*

thend beretning, osz therom er schiedt, Att schulle osz wellbehage, och epherthi wii therfor wille haffue wiidere bequemlighett ther hoes, Tha bede wii thig och begere, Attu mett første leilighett lader forethage Att bygge och opsette osz en Badstuffue hus, huor thu sielff kand sehe och thenncke, thet nest och bequemligst ther hoes kand sig schicke, Saa wii kunde haffue Wor gang Aff lysthuszitt ind wdi Badstuffuehuszit, och willtu vdi samme husz hoes badstuffuen lade forordne en liden Sengekammer, och iche forglemme hemelighett ther hoes bør att were, Och will giøre thin fliid, att samme husz, saa snart for wederligett kand forethagis, maa bliiffue ferdige. Thermett etc.

Act. Hadersleff 3 Februarij A^o 1588. S. T.

30 Decbr. Bildsniderne Henrik Kønman og Albrecht Kiese betales for det Arbeide, de have gjort og opsat i Kirken paa Kronborg Slot, nemlig 26 runde Piller med deres Forziring oven og neden St $\frac{1}{2}$ 2 Dal. og indsat udi 21 Paneel 12 Oxehoveder og 6 »Schartoeß«, for hver 6 Paneel 2 Dal.

Tolderen Frederik Leiel og David Hansen betaler det efter Gert Rantzovs Anviisning. Afregn. I.

1589.

2 Octbr., Kbhvn. Rasmus Lange, Byfoged i Helsingør, at betale nogle Tønder Hvedemeel, Hvede, Hvedebrød og Skonroggen samt nogle Pas Glas og smaa Glas, som var udtaget hos Nogle i Helsingør, medens de fremmede Gesandter laae paa Kronborg. R.

1590.

3 Novbr., Koldinghuus. Steen Malthesen om et Kobber-tag over det store Taarn istedet for et foreslaaet Blytag. S. T.

3 Novbr., Koldinghuus. Brev til Tolderne om at forskaffe Steen Malthesen, hvad han af Kobber etc. etc. maatte hertil behøve. S. T.

1591.

23 Juni, Kbhvn. Tolderne om at fragte Skibe, der kunde (naar Steen Malthesen tilsiger det) gaae til Gulland efter Tømmer, og 2000 Danziger Bord til Kronborg til nogen Bygning der. S. T.

1593.

2 Juni, Kbhvn. Steen Malthesen om at nogle Friknegte, der boede i Helsingør, vare antagne til Tjeneste paa Slottet, naar noget skulde paakomme, uden at faae Løn længere end

Tjenesten varede, men mod Fritagelse for borgerlige Tyngder. Der klagedes imidlertid over, at nogle af dem drev Handel og borgerlig Næring, dette forbydes dem aldeles. S. T.

14 August, Koldinghuus. Steen Malthesen om at afskedige 20 af de 100 Knegte, der vare paa Kronborg. De bedste skulde beholdes, og Udgifterne derved indskrænkes. S. T.

31 August, Koldinghuus. Indskrænkninger paa Kronborg. S. T.

1 Octbr., Koldinghuus. Tolderne at betale Hans Rasmussen, der har arbeidet som Snedkersvend paa Kronborg, hvis han maatte have tilgode. R.

1595.

22 Juni. Ditlev Holck bliver Lehnsmand paa Kronborg efter Steen Malthesen. K. A.

18 Juli, Kbhvn. Tolderne om at bestille Fasbindere og Andre, som kunde forfærdige de store Viinfade paa Kronborg. S. T.

31 Juli, Kbhvn. Tolderne om at købe udi Sundet 6000 Muursteen, 4000 Tagsteen, 60 Læster hvid Kalk, 20 Læster graa Kalk og 2000 Jernbolte til Brokarrene og tilstille Ditlev Holck disse Materialier, at han kunde anvende dem paa Slottet, Befæstningen og andre Steder, som vare bygfaldne. S. T.

2 August, Kbhvn. Tolderne om at købe fra Danzig 3000 Ege Planker, som kunde være gode og tjenlige til at klæde Volden med paa Kronborg. S. T.

4 August, Kbhvn. Ditlev Holck om at forfærdige Bulværket paa Volden for Kronborg etc. S. T.

13 Septbr. Ditlev Holck om Arbeide paa Kronborg:

Christianus 4.

Wor gunst thillforn. Widt, Att Som Du vnderdanigist lader giffue tilkiende, huorledis planckerne der paa Wollden schall En partt werre møgitt forrodnitt, huilckett och for huellingene schyll will Egen forferdigis, och du derforre thett wedt thømmermendt och murremestere haffuer ladett denn leglighedt Beszee, huilcke achte Best och bestendigt att werre for huellingen, Att derszom Samme Ege plancker Bleff ophagenn och Egen lagt medt Stenbroe till Saa ner, Som skiøttitt haffuer deris Løb paa, Tha bede wy dig och wille, Attu Samme Ege plancker lader ophage till Saa ner thennom, Som skiøtidt haffuer deris løb paa, och Sidenn lader thett Egenn legge medt faste och bestendige Stenbroer och Saaledis, att Wanditt kandt haffue sitt afløb. Wij tilschicke dig der hosz Ett breff, Som wy haffue tilschreffuitt osz Elskl. Axell Brahe, wor mandt, thienner och Embidtzmandt paa wortt Slott Hel-

szingborre, om Nogen thuszinndt lesz Brostien medt første leglighed der wdj hans lehn att lade Samble och nederføre till Stranden, huor the medt prame och skibe kunde indtagis och tidt till Slottitt indföris, paa thett medt broer Att legge medt første leglighed kanndt haffue frembgang. Tisligiste Effthersom adtschillige Arbeit ther paa Slottitt nu will forrefalldes, medt huis du Effther wor befallinnng ther paa Slottitt schall lade Egenn medt bygning forferdige, Tha Bede wy dig och wille, Attu Endnu lader holde En Arbeitzwogenn der paa Slottitt til den Anden, dig tilforn Er beuilgett och befallitt ther Sammestedt Att holde, och huis der paa opgaar, haffuer du till ditt Regenschaff Att indføre. Thermett etc. befallendis.

Coldinghus 13 Septemb. Anno 95. S. T.

13 Septbr., Kolding. Tolderne om, da der er meget byg-fældigt og fordærvet paa Kronborg Bygning, at give Ditlev Holck 1500 Dal., som Kongen har tilladt, at han maa anvende paa dens Reparation, ligeledes at lade ham faae, hvad Bly og Kobber han maatte behøve. S. T.

12 Decbr., Aarhus. Carl Bryske og Axel Brahe hver til Foraaret af deres Lehn at sende 5 Skuder smaa Kampesteen til Kronborg, og flere hvis maatte behøves. S. T.

1596.

14 Febr., Kolding. Tolderne til Bygningens Forbedring paa Kronborg at kjøbe 50 Læster Kalk, 150,000 Harlinger Muursteen, 14,000 Tagsteen, 20 Læster Sement og 30,000 Klinker. Ligeledes endeel Bohave (hvorpaa der er trang Tid paa Slottet) efter Ditlev Holcks Opgivelse. S. T.

1 April, Kbhvn. Universitetet og Capitlet i Roeskilde, om deres Bønder maatte hjælpe med at kjøre en Deel Tømmer, der var hugget til Kronborg i Kjøbenhavns Lehns Skove, til Vedbek, hvorfra det da skulde bringes videre. S. T.

2 Juni, Kbhvn. Ditlev Holck om, da der er ankommet nogen huggen Steen fra Gulland. at kjøbe til Slottets Bygning sammesteds en Deel, der betales af Tolderne. S. T.

1597.

18 Marts, Kbhvn. Ditlev Holck om at tilsige den Muurmester, der opsatte Boldhuset paa Kronborg, at søge Hans Majestæt enten i Kjøbenhavn eller paa Frederiksborg for at høre hans nærmere Villie. S. T.

26 Marts, Frederiksborg. Tolderne om at kjøbe unge hollandske Træer, som Gartneren paa Kronborg kunde sætte der i Haven. S. T.

11 Octbr., Frederiksborg. Christoffer Valkendorf om til Arkelimesteren paa Kronborg at sende fra Tøihuset i Kjøbenhavn 13 Stykker og 1 hollandsk Stykke, 2 Tdr. Salpeter og en Deel Kjedekugler til Befæstningens Behov. S. T.

1598.

27 Juli. Betalt Melchior Thurnis, Plattenslager, for 40 Landsknegt Harnisker med Stormhue etc., han har renoveret og færdiggjort, hvilke Harnisker og Stormhuer brugtes af H. M^{te} Krigsfolk paa Kronborg.

19 Septbr., Frederiksborg. Ditlev Holck om at vise de Danziger Gesandter Kronborg Slot og Befæstning og derefter tractere dem og føre Udgiften til Regnskab. S. T.

1599.

12 August, Kbhvn. Ditlev Holck under Hvælvingen paa Kronborg at lade gjøre 2 Fiskekister med Laag paa, saa at de kunde lukkes med Laase, og at de blive med Blyrender bestilt, at det Vand, som løber udi Vandkunsten, og har sit Løb i begge Fiskekister, eftersom Fiskemesteren Johan v. der Lippe kan angive. — (Fiskekister skulle gjøres der, hvor Brøndkassen staaer). S. T.

21 August, Frederiksborg. Zacharias Plattenslager leveret paa Kronborg 500 Harnisker af de 1000 St $\mathcal{L}$, der vare bestilte hos ham. S. T.

1600.

22 Marts. Afgivet fra Kronborg til Hammermøllen en 3 Qvarteers Slange af Vægt 9 $\frac{1}{2}$ Sk $\mathcal{L}$. H. R.

1 Mai. Mogens Ulfeld bliver Lehnsmand paa Kronborg. K. A.

14 Mai. Til Urtehaven ved Kronborg forskrives 3 Æble- og 1 Morbærtræ. S. T.

14 Juni. Bly til Tagene og Renderne paa Kronborg leveres. S. T.

26 Octbr. Afgivet fra Kronborg til Smeltning en gammel Fyrmøser paa 1 Sk $\mathcal{L}$ 16 $\frac{1}{2}$ L $\mathcal{L}$ og 2 smaae Stykker, tilsammen 1 Sk $\mathcal{L}$ 1 L $\mathcal{L}$ 4 $\mathcal{L}$. H. R.

1601.

13 Juli, Kbhvn. Tolderne at betale, hvis Omkostninger paa en Jernhytte, som ved Kronborg Slot skulde opbygges, maatte medgaae. R.

29 Decbr. Gotthardt Rhan beslaget et Elendyr's Hoved med Takkerne (Elsdyr) og gjort en Lysekroner derpaa, som blev ophængt paa den Gang udenfor Dronningens Kammer paa Kronborg.

1602.

Et Slotsinventarium for dette Aar samt ligelydende for Aarene 1603 og 1604 findes ved Amtsregnskaberne i Indenrigsministeriets Archiv.

9 Marts. Mester Jon Jacobsen anmodes om paa Latin at oversætte de tydske Vers om de danske Kongers Bedrifter, som findes paa Tapeterne paa Kronborg. S. T.

1603.

Til Nørnberger-Mesteren Peter 1 L 6 ̄ gammelt Kjedekobber til Rørene til Brønden paa Kronborg. H. R.

13 Febr. Tolderne i Helsingør om at betale Didrik Frii, hvad han behøvede til at bore de Vandrender med, som indløbe paa Slottet og i Byen Helsingør. S. T.

1604.

Fasbinder Casper Schøpner gjør et Antal store Viinfade (for 300 Rdl.), der blive indlagte i Viinkjelderer paa Kronborg.

1 Mai. Joachim Bülow bliver Lehnsmand paa Kronborg. K. A.

10 August, Kronborg. Tolderne at betale Poul Smeltzer 5 Rdl. maanedligen til en Svend, der skal hjælpe ham at smede de Jernbolte, der maatte behøves til Brokisterne til Kronborg. S. T.

29 Novbr., Kronborg. Arild Hvitfeldt om at lade hugge 1000 Baandstager til Kronborg Slots Behov. S. T.

1606.

28 Juli. Leveret til Kronborg af Skipper Joachim Didrik- sen 67 Marmelsteens Piller.

1608.

18 Marts. Beslaaet et nyt stort Viinfad i Lundegaarden. Det holdt over 60 Ammer Viin. H. R.

4 April, Kbhvn. Joachim Bülow fik Ordre, da Kongen vil anlægge en Teglovn ved Kronborg Slot, hvorved han vil komme til at bruge meget Brændsel, ikke i Fremtiden at anvise Hugning i de kgl. Skove til Helsingørs Indvaanere. S. T.

12 Mai. Forskjellige Boer, Skiver og Stænger benyttede

til den store Steen, som K. M. lod bore. H. R. — Det er formodentlig den samme Steen, der omtales i Gl. kgl. Saml. 4te Nr. 2571, naar det hedder: »Denne Steenn loed Kong Christiann dend fierde, der hand sidenn wor kommen til Regimentet, ophogge och der aff giøre i Dyrhauen wed fredrichsborg offuer it flydendes wand Een Statlig waarendes broe wdenn Kalch och murhammer«.

25 Septbr., Skanderborg. Tolderne i Helsingør at betale nogle Steenkister, som bleve satte for Kronborg. S. T.

1609.

17 Juli. Betalt 142 Dal. 27 Sk. for Overførsel af 2320 Fod gullandske Bloksteen til Bygningens Behov paa Kronborg. Som Steenhugger sammesteds nævnes Jesper Baugordt.

1610.

29 Janr., Kbhvn. Tolderne at betale Effuert Kandestøber 100 Rdl. for at lægge nye Render til Posten paa Kronborg og bringe den i fuldkommen Stand. S. T.

26 Mai. Jacob Rappost afbetalt 400 Rdl. for de 10 Hercules Historier à 40 Rdl. paa Kronborg.

22 Juni. Betalt en Tømmermand, som i 24 Søgnedage havde hjulpet Slottets Tømmermand at opsætte Plankeværket om den Have udenfor Lundegaards Urtehave saa og det gamle Plankeværk at afbryde udi Grønnehave, som Muren skal staae. K. A.

22 Juni. Betalt Arbejdsløn til en Graver selv Anden for i 2 Dage at have gravet en Rende i Jorden paa K. M^s Vei ved Lundehaven, at Vandet ikke skulde fordærve Muren. K. A.

30 Juni og 16 Juli. Betalt 4 Pligtskarle for de i flere Dage havde læsset Kampsteen paa Rust- og Arbeidsvogne, som skulde forbruges til Grundvolden under Muren om den grønne Have. K. A.

17 Juli. 1000 Baandstager til Slottets Behov. K. A.

14 Augst. Betalt Brolæggeren hans Arbejdsløn for en Muur af Kampsteen ved Beslaghuset i Lundegaarden. K. A.

15 Septbr. Tømmermanden forflyttet et Kalkhuus i den Grønne-Have og afbrudt Plankeværket for Muurmesteren sammesteds, som Muren skal opsættes. K. A.

16 Septbr. Tømmermanden har opsat Bænke i Lundegaarden, at Knegtene kunne sidde og faae Mad paa. K. A.

28 Octbr. Kjøbt 400 Blysem til Taget paa Slagterhuset.
K. A.

3 Novbr. Lagt 136 Favne Steenbro udenfor Slottet fra Slagterhuset til K. M^s den nye Stald i den grønne Have, som Renderne vare optagne (pr. Favn 3 Sk.). K. A.

16 Novbr. Tømmermændene flyet og forfærdiget udi Slagterhuset ved Slottet, som Soldaterne skal sidde inde og faae Mad, færdiget Kalkhuset i den grønne Have ved Muren og opsat det Plankeværk neden Muren sammesteds. K. A.

23 Decbr. Betalt 13½ Dal. 17 Sk. til Pligtskarle for de havde læsset Kampsteen paa Rustvogne, som skal forbruges i Brokisterne for Slottet (pr. Karl daglig 9 Sk.). Den 17. Januar 1611 ligeledes 5 Dal. 62 Sk. K. A.

24 Decbr. Tømmermanden har i 2 Dage arbeidet paa Brokisterne og lagt Tømmer ned i dem, at Stenene ikke skulle falde ud. K. A.

Fra 1 Mai 1610 til s. D. 1611:

Blytækkeren 100 Kramsøm med trinde Hoveder at fæste Stenene med paa det Porthuus næst ved Slottet.

Betalt Jørgen Muselius, Indvaaner i Helsingør, for 1000 Tagsteen, som af ham i 1605 er laant til Slottets Behov og oplagt paa en Stald inden den nederste Port, som Slotsherrens Heste staaer, hvilken var nederblæst.

Betalt 48 St $\frac{1}{2}$ 16 Alens Fyrbjælker forbrugt til Brokarrene omkring Kronborg i 1605.

Peitter Meier Muurmester til den Muur, som er opsat om Grønnehayen:

Kalk	728½ Læst. 1 Td.
Muursteen	121,000 St $\frac{1}{2}$
Tagsteen	3,000 St $\frac{1}{2}$
og til Stilling og Lad om samme Muur:	
Lægter	24 St $\frac{1}{2}$
Orlofsøm	200 —
Lægtesøm	200 —
Endvidere forbrugt:	

20 Femtommesøm, opslagne paa Volden at hænge nogle Fyrkrandse paa,

150 Søm, opslagne i Porten paa Slottet at hænge Musketter paa,

og 2 Tylter Saugdeler og 200 Orlofsøm opslagne i Porten,

som de Gjønge - Knegte skulle hænge deres Bøsser og Værger paa. Vagtstuen paa Volden nævnes. K. A.

1611.

1 Janr. 7 Tdr. Haar at forbruge udi Kalken til Muren om Grønnehave og Kobbermøllen. K. A.

8 Marts. Malning med Oliefarve af 6 store og 3 smaa Viinfade i K. M. Viinkjælder. K. A.

21 Marts. Den lange Stald i Lundegaarden, der Soldaterne bleve spiiist. K. A.

28 Marts. Ophængning af den gyldne Himmel paa den store Sal og en Himmel paa det Gemak, som Fyrst Rudolph v. Anhalt laa paa. K. A.

30 April. 10 Pligtskarle havde i 5 Dage opgravet Kampesteen og lagt dem paa Vogne. De lagdes i Grundvolden under Muren i den grønne Plads. K. A.

30 April. Vandsprøiterne, som ligge i Hvælvingen under den øverste Port. K. A.

28 Mai. Det Huus ved den nederste Port, som Ridefogden har sit Kammer. K. A.

13 Septbr., Kbhvn. Joachim Bülow at lade Bønderne i Kronborg Lehn kjøre Steen til at fylde Brokisterne ved Kronborg. S. T.

30 Novbr. Steenbro lagt under den nye Port i Grønnehave. K. A.

19 Decbr. 4 Baade Kampesteen indtagne under Skaane og indkastede i Brokarrene ved Kronborg, hver Baad paa 4 Læster. K. A.

1 Aaret 16¹¹ 12 endvidere udleveret Tømmermanden en Deel Fyrretømmer samt betalt ham for 1¹/₂ Otting Fidt og 1 Fd. Tjære, forbrugt til at smøre Kranen med, som Pælene for Brokarrene vare nedstøtte med. K. A.

1612.

1 Mai. Christen Hansen til Nørregaard bliver Lehnsmand paa Kronborg. K. A.

6 Octbr. 2 nye Hjul til det Stykke paa Kronborg Vold, som skyder med 3 Kugler. H. R.

1613.

21 Juni, Frederiksborg. Christen Hansen fik Brev om at forsyne Stalden i Lundehaven med Døre og Andet etc., at Kongens Vogne etc. der kunde forvares. S. T.

9 August, Frederiksborg. Christen Hansen at lade Brevviseren faae Tømmer og Andet til at reengjøre Posten med paa Kronborg. S. T.

12 Septbr., Frederiksborg. Christen Hansen at lade reparere og paa ny færdiggjøre Portene paa den nye Vei, og efter det Mønster paa Laase, der ham var tilskikket, lade de andre Laase forfærdige. Tømret til Portene kunde erholdes hos Breide Rantzov, Stadtholder i Kjøbenhavn. S. T.

14 Septbr., Frederiksborg. Christen Hansen at lade hugge saa meget Egetømmer, som til Hjulene til Stykkerne der paa Kronborg Slot kunde behøves. S. T.

1614.

23 Decbr., Kronborg. Johan Riisbrock og Adam Boenstock antagne som Taarnmænd paa Kronborg. De skulde Aften og Morgen, før Middagsmaaltid og Aftensmaaltid og naar det ellers bliver forlangt, opvarte med Instrumenter og Spil. Lønnen var 80 Dal. aarlig og Tilladelse til med deres Svende at lade sig bruge ved Bryllupper etc. i Helsingør og ellers udi Lehneth. S. R.

24 Decbr., Kronborg. Hans v. Goslar Bestilling at skulle polere, reengjøre og ved Magt holde Lysekroner, Messingbrandjern og andet Huusgeraad af Messing, som findes paa Kronborg. Løn 30 Dal. S. R.

1616.

8 Janr., Kbhvn. Christen Hansen fik Ordre at forfærdige Gangen udi Lundehaven ved vort Slot Kronborg. S. T.

31 August. Kjøbt et Stykke Malværk (af Salomon de Fogel i Amsterdam) udi en poetisk Historie af Diana, som kaldes den gyldne Regn for 400 Dal. Afgivet til Kronborg.

11 Novbr. Hermann Rollefink skal udbryde og hugge paa Gulland saa mange Steen, fornøden kan gjøres, til den Skandse ved Kronborg, som kaldes Kongens Postei, han haver antaget sig at skulle opsætte og forfærdige for 650 Dal. Den maa have været færdig 25 Novbr. 1618, da den sidste Ret paa Fortingningen betales.

4 Decbr., Koldinghuus. Christen Hansen beordres, naar 2den Betaling kommer fra Sverig, da at forvare Pengene i Hvælvingen paa Kronborg. S. T.

1617.

23 Mai. 100 Steenhugger-Klammer, hver 1 Fod lang, til Galleriet og Gavlene paa Lysthuset i Lundehaven. Endvidere dertil 50 »Docker«, hver 4 Tommer lang. H. R.

27 Novbr., Kronborg. Flere beordres tiltalte, fordi de havde kjøbt en Deel Kobber af Kobbersmeden ved Kronborg. S. T.

1618.

4 Novbr., Kronborg. Herman v. Decken, Slotsfoged, fik Bevilling paa en Fiskedam liggende ovenfor Lundegaarden ved Skoven. S. R.

1619.

31 Mai, Antvorskov. Christoffer Basse fik Brev om at indrømme Kobbersmeden Joachim v. Liis Arkelismeden ved Kronborg til at forfærdige det Værktøi, han maatte have fornødent til det Værk, der er fortinget med ham. S. T.

20 Decbr. 82,300 Tagsteen leverede til Kronborg à 10 Daler pr. Tusind.

1620 (?).

Vægtgangen paa Kronborg skal flies, saa at Muren ikke bliver fordærvet.

Hans Steenvinkel skal have det Losement inde, som Peter Italiener iboede, og skal derimod af hans Besoldning, saa vidt som Huushyren kan sættes, hannem afkortes; hannem skal alt det podtzerede Værk leveres registreret. (N.Kgl.Saml. 4te 981).

1620.

28 Marts, Kbhvn. Christoffer Basse om, da der er en Mangel ved den lange Hvælving over Porten paa Kronborg, saa at Vandet siver ned, skal dette repareres, Leret optages og igjen paalægges og stampes, saa at Vandet ikke mere kan trænge igjennem. S. T.

1621.

16 April, Frederiksborg. Tolderne i Helsingør at købe saamange Klinker og saameget Sement, som behøves til den Kumme paa Esrum og udi Fadebuurstuen paa Kronborg at forhøje og forfærdige. S. T.

29 Juni. Af Johan de Fley [?] kjøbt 500 Fod Ølandske Fliser for 41 Dal. 32 β til Boldhuset paa Kronborg. For at lægge dem 11 Dal. pr. 100 Fod.

8 August. Af Jacob Thønnesen 400 Fliser til do. do.

29 Octbr., Frederiksborg. Alle Indvaanere i Helsingør fik Befaling, naar de modtogte Fremmede at herbergere, skulde de strax gjøre Melding derom paa Kronborg — deres Navn, Stilling og Hensigten af deres Komme etc. S. R.

1622.

22 April, Frederiksborg. Tolderne faae Brev om aarligen herefter indtil videre at betale Lehnsmanden paa Kronborg Slot 1720 Rdl. Courant til hans Genant og til andre af Slotets Folks Pensioner (Lønninger). S. T.

1623.

29 Mai. Hans Reimand, Brøndmester, 310 Rdl. 40 Sk. for 1192 Render, han har boret og nedlagt ved Kronborg.

4 Sept., Kbhvn. Thomas Noll fik Brev om, at der herefter aldeles ingen Æresskud skal gjøres for vore eller andres Orlogsskibe, som passere Kronborg Slot. S. T.

8 Novbr., Kbhvn. Tolderne i Øresund om at købe Tømmer og Jern til de Brokar, der skulle nedsænkes udi Sundet. S. T.

1624.

3 Juni. Peter Kron, Steenhugger, tilsagt 200 Rdl. Courant for den Brønd udi Borggaarden paa Kronborg, han skal ophugge. Han var færdig den 31 August 1625.

11 Septbr. Fortingning med Herman Thønnesen om en Brønd at opmure i Borggaarden paa Kronborg af huggen Steen, Sement og Klinker, hvorfor han skulde have 120 Rdl. Han var færdig 6 August 1625.

30 Octbr., Frederiksborg. Willom Lakei Bestilling at forvare Tapetseriet paa Kronborg. S. R.

1625.

17 Mai, Frederiksborg. Vægtergangen til Kronborg skal flyes, saa at Muren ikke bliver fordærvet. S. T.

1626.

10 Marts, Antvorskov. Christoffer Urne om at skaffe Fyre- og Ege-Tømmer til Brokar for Kronborg. S. T.

7 August, Kbhvn. Jørgen Urne at give dem, som sætte de Brystværk op omkring Kronborg, 60 Rdl. Species og lade Bryggerne under Stykkerne der omkring Slottet gjøre færdige. S. T.

1627.

19 Marts, Kiel. Ved Opførelsen af Kronborg Slot maatte alle forbiseilende Skibe give en Afgift. S. T.

1628.

14 Mai, Kbhvn. Knud Andersen ansat som Kobbertækker paa Kronborg. S. R.

1629.

12 Mai, Kbhvn. Muren om Helsingør ved Stranden trængte til Reparation. Et Hjørne har Vandet gjort megen Skade. Borgerne skulle holdes til at istandgjøre hver sit; har den, hvem Hjørnet tilhører, ikke Formue til at kunne udføre Istand-sættelsen, skal hele Byen bidrage dertil. S. T.

13 August, Frederiksborg. Bønderne i Kronborg Lehn fritages for Madskat paa Grund af deres Arbeide ved det Værk for vort Slot Kronborg. S. T.

»Anno 1629 thendt 24 Septemb. y mellom thorsdag och fredag natt, der klokken vaar imellom 10 och 11 om natten, Paa gik der Jld Paa Kronnorg her y helsingør och opbrende dett altsammens, och dem, Som ildenn kom fraa, vaar Bastiann kroll Muremester och Moritz Stenhugger, och Samme nat rømte Bastiann bortt, och Samme nat blef Moritz inseett y Statsens kielder.« (Ny kgl. Saml. 8vo 165).

1631.

14 Janr. 69 lange Vinduesstænger til K. M. Lysthuus i Lunde haven. H. R.

10 April, Frederiksborg. Kronborg Slot skulde istandsættes efter Branden, Kongen mangler Midler dertil, troer det derfor at være bedst i nogle Aar at forhøie Tolden til det Dobbelte. Rigsraadets Mening forlanges. S. T.

1632.

20 Juni. Leveret til Kronborg 2 smaae Klokker (tilsammen 1 Sk[℔]), som hænge over Seierværket. H. R.

23 Juni, Kbhvn. Den Forhøielse i Tolden, der var paa-lagt til Kronborg Slots Reparation efter Ildebranden, skulde op-høre fra 10 Juli 1632. S. T.

20 Novbr. 2 Hamre, 15 Klammer og 2 Jernstænger til Tømmermanden at bruge til at opreise Tømmerværket og Sparværket »ved det Huus over Kirken«. H. R.

Endvidere var til samme Huus over Kirken forbrugt

til »Houd Werchet med Wnderslaget offuen paa de øffuerste Huus Biellcker at sammen binde och saa ellers andere Steder nedenn vnder till Biellckerne och WnderBlagene at sammen hefte« :

12 dobbelte Hænge-Ankere,

205 lange runde Bolte,

70 Kramper,

125 Splinter

og 89 Ringe dertil. H. R.

1633.

1 Marts. Leveret Willem Aadem, K. M. Opvarter paa Kronborg, der havde det Inventarium i Forvaring, som brugtes i Lundegaarden i Lysthuset, naar K. M. der holdt Natlager, 1 Kobber-Fyrbækken af ufortinnet Kobber. Veiede 7 Skaalpund. H. R.

16 & 30 Marts og 17 & 24 April. 2 store Skorsteensankere og ellers til Gavlene paa det Huus over Kirken 42 Ankere, baade Skorsteensankere og andre, og dertil 83 Kramper og 200 Søm. H. R.

11 Mai. Leveret Felix Foxs, Rothgießer i Kbhvn, 5 Sk $\mathcal{R}$ 7 L $\mathcal{R}$ Klokkemalm »aff det Kobber paa Cronburg bleff wd cratzett«. H. R.

1634.

I Hammermøllens Regnskab for 16^{34/35} anføres som leveret til Kronborg: den store Kobberplade i Lundegaarden paa K. M. Gemak i Haven (15 Skaalpund) og 6 Messin-Lysetager i K. M. Gemak i Lundehaven (tilsammen 1 L $\mathcal{R}$). H. R.

1636.

Johan Lorentz gjør Orgelet til Kronborg. Fortingningen 1800 Rdl.

Efter Kongens Befaling leveret M. Casper Fincke en Deel Stangjern, hvoraf han gjorde en stor Rist paa Skorstenen i K. M. Gemak paa Kronborg. H. R.

2. Mai. Til det grønne Taarn paa Kronborg en Kobberfløi og en Kobberknep, veiede 3 L $\mathcal{R}$, og en Jern-Fløistang, veiede 12 L $\mathcal{R}$. H. R.

1637.

15 April. Til Trompetertaarnet paa Kronborg 44 store Klammer, »huillecke Clammer holder dett nü tornn thil Fundementet, dett staar paa«. H. R.

28 April. Leveret 4 Sk $\mathcal{R}$ 13½ L $\mathcal{R}$ Pladekobber til Tækning af det grønne Taarns Spids paa Kronborg. H. R.

18 Mai, Kbhvn. Frederik Urne om at lade den tydske Kirke i Kjøbenhavn bekomme, hvad der endnu er i Behold af det gamle Orgelværk, som staaer i Kirken paa Kronborg. S. T.

Fra 24 Sept. til 2 Juni 1638 leveret Blytækkeren 23 Sk $\mathcal{R}$ 3 L $\mathcal{R}$ og 4 $\mathcal{R}$ Tækkekobber til at tække Trompetertaarnet med paa Kronborg. H. R.

4 Novbr. Hans Meszger, Seiermager, 40 enkende Rigsdaler paa Regnskab for et Seierværk, som skal opsættes paa Kronborg.

1638.

10 Mai. Et Ganghjul og et andet Hjul, som kan omdrages med Hænderne, og et »Rustwerch« dertil, som samme 2de Hjul skal hænge udi, at opvinde den store Klokke med i det store Taarn paa Kronborg.

7 Juli. Til Trompetertaarnet paa Kronborg en stor Jern-Fløistang med en stor Kobberfløi og Kobberknap eller Bækken. Stangen 21 L $\mathcal{R}$, Fløi og Knap 5 L $\mathcal{R}$. H. R.

1639.

18 Juni, Kbhvn. Rentemestrene om at betale Annanias Kruse, hvad den Spids paa Pibertaarnet paa Kronborg Slot efter Contracten skulde koste. Arbeidet var udført af Kruses Formand Hans Brøndmester, men endnu ikke betalt. S. T.

1640.

14 Janr. Leveret 4 »Kobber-Schlyffuer thill Schwannkhjulett«, hvormed den store Klokke skal ringes paa Kronborg, 10 L $\mathcal{R}$ 5 Skaalpund. Endvidere 3 Klokker, der vare støbte paa Gethuset i Helsingør, og som indkom paa det store Taarn paa Kronborg, af Vægt 20 Sk $\mathcal{R}$ 1 L $\mathcal{R}$, 9 Sk $\mathcal{R}$ 17 L $\mathcal{R}$ og 6 Sk $\mathcal{R}$ 18 L $\mathcal{R}$. H. R.

20 Octbr., Kbhvn. Hans Barkmand ansættes ved Kronborg til at have Tilsyn med alt Snedker-Arbeide, der forfærdiges. 40 Dal. Pension, Kostpenge 8 Dal. maanedlig og en Hofklædning, saalænge som samme Snedker-Arbeide varer. S. R.

1641.

20 Marts, Kbhvn. Frederik Urne om at forskaffe Hans Barchmand Tømmer til Stillingen, der skal opsættes (til Ar-

beidet) paa den lange Sal paa Kronborg, Tømmerfolk og Bøsseskytter til at reise Stillingen, samt lade de til Salen fornødne Jern gjøre paa Hammermøllen. S. T.

17 Juli, Kronborg. Rentemestrene om at forskafe Hans Barchmand saamange Egeplanker og Fyrredeler, som til den lange Sal paa Kronborg maatte behøves. S. T.

1643.

12 April, Frederiksborg. Hans Ulrik Gyldenløve om paa Slottet Kronborg at lade gjøre Stillinger i Kielderne til at oplægge den Viin, Kongen kjøber til Hofholdningen. S. T.

1645.

13 Febr., Frederiksborg. Ordre om at sende til Kjøbenhavn fra Kronborg 2 Stykker, som staae paa det Bulværk uden for Porten. S. T.

1646.

16 Marts, Kbhvn. Arndt v. d. Kula at lade Stykkestøberen erholde det store Klørbladstykke og det spanske Stykke — det ene skyder 5, det andet 3 Kugler — til deraf at støbe Halve-Cardover efter den Model, som ham givet er af Tøimesteren Christopher Svincke. S. T.

28 Mai, Kbhvn. Arndt v. d. Kula om at aftakke alle Soldaterne paa Kronborg og kun beholde en Arkelimester og 3 Bøsseskytter. S. T.

1647.

21 Juni, Frederiksborg. Rentemestrene at tilsige Hans Ehm, Kobbersmed, at sende til Kronborg 8 Kobberplader til at tække med, hver Plade 1 Al. bred og 5 Qvarter lang. Er der ingen ferdige, da at lade vide, naar disse Plader kunne være slagne. S. T.

1648.

15 Januar, Frederiksborg. Arndt v. d. Kula om, da Graven ved Kronborg Slot skal afskaffes, at han da lader have god og flittig Indseende med, at Dæmningerne ved Kobber- og Hammermøllen vedligeholdes og ikke udbrydes, og derved fornævnte Møller Skade tilføier. S. T.

26 Juli. Bestilling for Hans Wittmand som Opsynsmand over Kronborg Slot. S. R.

1653.

23 August. Arent v. d. Kula om paa Kronborg at ned-

tage et Lysthuus, at reparere Runddelen for ved Slotsporten, at nedtage 2 store Steenbilleder, der allerede stode paa Støtter, og forvare dem. S. T.

12 Octbr. Reparation paa Kronborg — Oberstlieutenantens Logement paa Volden der sammesteds. S. T.

1658.

16 Juni. Om Kronborg Fæstnings Brøstfældighed. Hans Schack og Albertus Matthiesen at besigtige den. S. T.

18 Juni. Ligeledes Christoffer Korbitz. S. T.

28 Juli. Accord med Niels Hansen om Kronborg Reparation. S. T.

29 Juli. 12000 Dal. til denne Reparation. S. T.

29 Juli. Contract med Borgemester Niels Hansen i Helsingør om Reparation af Kronborg Fæstning — 8000 Dal. S. R.

4 August. Steenvinkel, Bygmester, at begive sig til Kronborg og forfærdige to Hornværker. S. T.

4 August. Gottfred Hoffmann, Ingenieur, at begive sig til Kronborg og gjøre en Afstikning. S. T.

1660.

13 Septbr. Eiler Holck om at afbryde Valentin Korn's Huus og lade det i Fæstningen Kronborg indføre og siden til Fæstningens Fornødenhed bruge. S. T.

1663.

4 August. Eiler Holck Reparation af nogle Gemakker paa Kronborg. S. T.

7 Octbr., Kbhvn. Eiler Holck anlangende fra Kallundborg at føre, hvis Steen der af Slottets Ruin findes og dygtig kan være. S. T.